

**HEZKUNTZA-ARLOKO PREBENTZIO- ETA
JARDUN-PROTOKOLOA, GERTA DAITEZKEEN
HAURREN ETA NERABEEN BABESGABETASUN,
TRATU TXAR, SEXU-JAZARPEN ETA SEXU-
ABUSU EGOERETARAKO,**

ETA

**HEZKUNTZA-ARLOAREN ETA ADINGABEAK
BABESTEKO ESKU HARTZEN DUTEN AGENTEEN
ARTEKO LANKIDETZA ETA KOORDINAZIORAKO**

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA
ETA KULTURA SAILA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2016

Lan honen erregistro bibliografikoa kontsultatu daiteke
Eusko Jaurlaritzaren Liburutegi Nagusian:
<http://www.bibliotekak.euskadi.net/WebOpac>

Dokumentuaren egileak:

Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila
Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila
Segurtasun Saila
Osasun Saila
Arabako Gizarte Zerbitzuak
Bizkaiko Gizarte Zerbitzuak
Gipuzkoako Gizarte Zerbitzuak
Gasteizko oinarrizko Gizarte Zerbitzuak
Bizkaiko Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak
Donostiako Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak
EUDELen Gizarte Zerbitzuetako ordezkaria
Euskal Autonomia Erkidegoko Fiskaltza Nagusia

Edizioa:

1.a, 2016ko azaroa

Ale kopurua:

600 ale

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa.
Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila.

Internet:

www.euskadi.net

Argitaratzailea:

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
Donostia-San Sebastián, 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz

Inprimatzailea:

Eusko Jaurlaritzaren Inprenta eta Erreprografia Zerbitzua.
Lege Gordailua: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

AURKIBIDEA

AURKEZPENA	1
1. SARRERA ETA KONTZEPTU OROKORRAK	2
1.1. Jardun- eta prebentzio-protokolo honen helburua eta elementuak	2
1.2. Haurren babesgabetasunaren eta adingabeen aurkako tratu txarren, sexu-jazarpenaren eta sexu-abusuen artean dauden desberdintasunak	3
1.3. Eskola-esparruan antzemandako haur eta nerabeen babesgabetasun-egoeren eta tratu txarren, sexu-jazarpenaren eta/edo sexu-abusuaren definizioa eta ezaugarriak	4
1.4. Egoera motak.....	5
1.5. Erreferentziako araudia	6
1.6. Jarduteko printzipio orokorrak	7
2. PREBENTZIO-JARDUKETAK ESKOLAN	9
2.1. Irakasleentzako prestakuntza: arrisku-adierazleak, jarduteko prozedura... ..	9
2.2. Familientzako informazioa eta prestakuntza.....	9
2.3. Ikasleentzako prestakuntza: hezkuntza afektibo-sexuala, programa espezifikoak.....	9
3. HEZKUNTZA EREMUAN JARDUTEKO PROZEDURA	10
3.1. Eskolaren jarduketak gerta daitezkeen babesgabetasun-egoeretan (familiak ez du zaintzen)	10
3.1.1. Babesgabetasun-egoerak antzematea	10
3.1.2. Gizarte-zerbitzuei jakinaraztea	14
3.1.3. Informazio-trukea hezkuntza-zerbitzuen eta gizarte-zerbitzuen artean	17
3.1.4. Ikastetxearen lankidetzeta, adingabeak babesteko neurriak hartzeko	19
3.1.5. Eskola-absentismo egoeren aurrean jardutea	20
3.2. Eskolako tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua geldiarazteko jarduketak	21
3.2.1. Eskolako adingabeen tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo -abusu egoerak antzematea..	21
3.2.2. Hirugarrenek (familia barne) tratu txarrak, jazarpena eta/edo sexu-abusuak gertatu direla jakinaraztea edo salaketa jartzea zentroko langile baten aurka.	24
3.2.3. Ikastetxeak gurasoetako batek eragindako (besteak jakin gabe) tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen ustezko kasu baten berri izatea	24
3.2.4. Ikastetxeak jakitea ikastetxetik kanpoko langile baten kontra tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuengatik salaketa judiziala dagoela	25
4. HEZKUNTZA ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA OSASUN-ZERBITZUEN ARTEKO KOORDINAZIOA	26
4.1. Premiaz jarduteko eskatzen duten lesio fisikoak edo egoerak antzematea	26
4.2. Premiazko osasun-jarduketa behar ez duten egoerak.....	26

5. HEZKUNTZA ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA ERTZAINZAREN/POLIZIAREN ARTEKO KOORDINAZIOA	27
5.1. Sarrera	27
5.2. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak	27
5.3. Poliziak adingabeko biktimen edo babesgabezia-egoeran dauden adingabeen kasuan esku hartzeko jarraibideak	28
6. HEZKUNTZA-ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA FISKALTZAREN ARTEKO KOORDINAZIOA	29
6.1. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak	29
7. HEZKUNTZA-ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA EPAITEGIAREN ARTEKO KOORDINAZIOA	30
7.1. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak	30
8. KOORDINAZIO-PROTOKOLOAREN SEGIMENDUA	31
ERANSKINAK	32
I. ERANSKINA: ESKOLAKO TRATU TXARREN, SEXU-JAZARPENAREN ETA/EDO SEXU-ABUSUAREN AURKAKO SALAKETAK DAUDENERAKO JARDUKETEN ESKEMA OROKORRA	32
II. ERANSKINA: DOKUMENTUEN EREDUAK	36
III. ERANSKINA GIZARTE-ZERBITZUEN HELBIDEAK ETA TELEFONOAK	45
IV. ERANSKINA: ZUZENBIDE-ESPARRUA	56

AURKEZPENA

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Sailak, Eusko Jaurlaritzako beste Sail batzuekin eta Euskal Autonomia Erkidegoko erakunde eta zerbitzu espezializatu eta profesionalekin elkarlanean, komenigarritzat jo du oinarritzko protokolo bat egitea, babesgabetasun egoera, tratu txarrak, sexu-jazarpena edo sexu-abusuak (fisikoak nahiz psikologikoak) jasaten ari diren, jasan dituzten edo jasan ditzaketen adingabeei dagokienez, hezkuntza-arloko prebentzio eta jarduketarako eta adingabe horiekin esku hartzen duten agenteen arteko lankidetzarako. Protokoloaren helburua da zenbait jarraibide ematea profesionalki adingabeekin esku hartzen duten agenteei, era horretako egoerak antzeman ditzaten eta adingabeen integritate eta duintasun osoa babestu eta defendatzeko lana azkar eta modu eraginkorrean egin dezaten. Halaber, adingabeen eta haien eskubideak babesteko esku hartzen duten erakunde guztien giza baliabideen eta materialen arteko koordinazioa erraztuko da.

Adingabeen eskubideak babesteko, batetik, erasoa gertatu ondoren gazteari eragindako kaltea arintzen duten jarduketak koordinatu behar dira, eta, bestetik, erasoa gertatu baino lehen, beharrezkoa da arriskuei aurrea hartzea eta arriskuak antzematea behar adinako denborarekin, eta, horren ondoren, haur eta nerabeen jarraipen egokia egitea.

Egokitzat jotzen da protokoloaren jarraipen-batzorde bat eratzea, tartean sartutako erakunde guztiak barne hartzen dituena; batzorde horrek protokoloaren eraginkortasuna aztertuko du, eta epe luzean protokoloaren funtzionamendu ona bermatzeko behar diren neurriak proposatuko ditu.

CRISTINA URIARTE TOLEDO

Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kulturako sailburua

2016ko azaroaren 15a

1. SARRERA ETA KONTZEPTU OROKORRAK

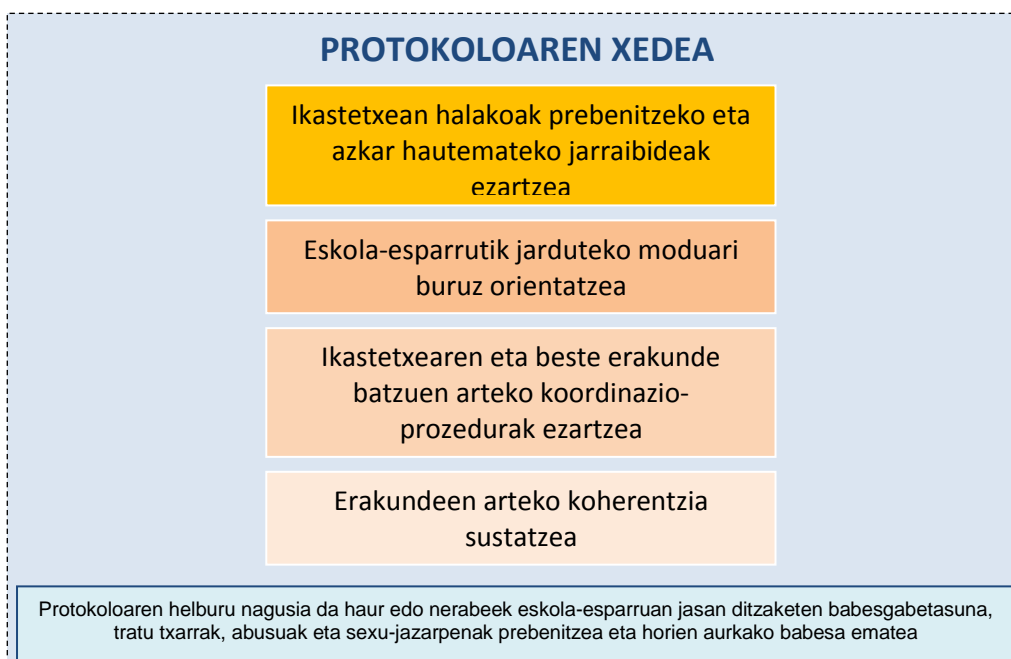
1.1. Jardun- eta prebentzio-protokolo honen helburua eta elementuak

Protokoloaren funtsezko helburua adingabeak babestea da, adingabeek babesgabetasun egoera, tratu txarrak, jazarpena edo sexu-abusuak jasan dituztela uste bada.

Hona hemen protokolo honen xedea:

1. Zenbait jarraibide ematea, eskolan behar adinako aurrerapenarekin antzemateko adingabe edo nerabe bat babesgabetasun-egoeran dagoela edo tratu txarrak, sexu-jazarpena edo sexu-abusuak jasatea eragin dezaketen egoerak.
2. Jarraibideak eskaintzea, adingabe edo nerabeek babesgabetasun-egoeran daudenean eta tratu txarrak, jazarpena edo sexu-abusuak jasaten dituztenean nola jardun jakiteko.
3. Koordinazio-prozedurak ezartzea hauen artean: hezkuntza-zerbitzuak, gizarte-zerbitzuak, Ertzaintza, Fiskaltza, osasun-zerbitzuak... (noiz eta nola jakinarazi susmo bat, eta zer zeregin dituen horietako bakoitzak kasu hauetan).
4. Erakunde guztien jarduketan koherentzia sustatzea, eraginkorragoak izan daitezen; prozesu, laguntza- eta babes-bermeei laguntzea; adingabearekin egiten diren jarduketak egitean berrmatzea behar-beharrezko jarduketak baino ez direla egiten, eginbideak, deklarazioak eta azterketak errepika ez daitezen, horrek adingabearen egoera emozional ahula eta biktimizazioa areagotu besterik ez luke egingo eta.

Protokolo honetan definizioak, adierazleak, behatu beharreko jokabideak, jarduteko printzipioak eta jarraibideak, eta jarraipen eta ebaluaziorako orientazioak jasotzen dira. Horiek guztiek arlo horretan aritzen diren erakundeen lana erraztu dezakete, haur eta nerabeen babesgabetasun-egoera, tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusuak prebenitzeko, antzemateko eta egoera horiei ekiteko.

Protokoloaren edukia:

- Haur eta nerabeen babesgabetasun-egoeren eta tratu txarren, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuaren egoeren definizioa eta ezaugarriak.
- Jarduteko printzipio orokorrak
- Ikastetxearen jarduketak babesgabetasun-egoeretan (familiak ez du zaintzen)
- Jarduketak eskolan gertatzen diren tratu txarren, sexu- jazarpen eta/edo sexu-abusuen aurrean
- Hezkuntza-arloaren eta adingabeen babesaren arloan esku hartzen duten agenteen/zerbitzuen arteko koordinazioa eta elkarlana.
- Koordinazio protokoloaren jarraipena

1.2. Haurren babesgabetasunaren eta adingabeen aurkako tratu txarren, sexu-jazarpenaren eta sexu-abusuen artean dauden desberdintasunak

Haurren babesgabetasun-egoerak (familiak ez du babesten)

Gizarteak, oro har, haur eta nerabeei tratu egokia eman eta haien eskubideak babestu beharra dauka; hala ere, babesgabetasunaren kontzeptuak esan nahi du, zehazki, adingabeen zaintza duten pertsonak —gurasoek edo tutoreek, harrera-familiak edo zaintzaileek— zaintzarako ezarrita dauden babes-betebeharrak ez dituztela betetzen edo txarto betetzen dituztela, eta, nolana ere, hori kaltegarria da haur eta nerabeen garapenerako.

Beraz, babesgabetasuna dago baldin eta gurasoek edo tutoretza edo zaintza duten pertsonak adingabea babesteko duten betebeharra ez betetzeagatik edo gaizki betetzeagatik sortu bazaio kaltea adingabeari. Eta horretarako bi arrazoi egon daitezke: pertsona horiek adingabea beste batzuen erasoetatik babesteko gai ez izatea, edo erasoak pertsona horiek sustatzea. **Kasu horretan, gizarte zerbitzuek daukate eskumen oso-oso.**

Hirugarrenek eragindako tratu txarrak, jazarpena eta/edo abusua (familiak babesten duenean)

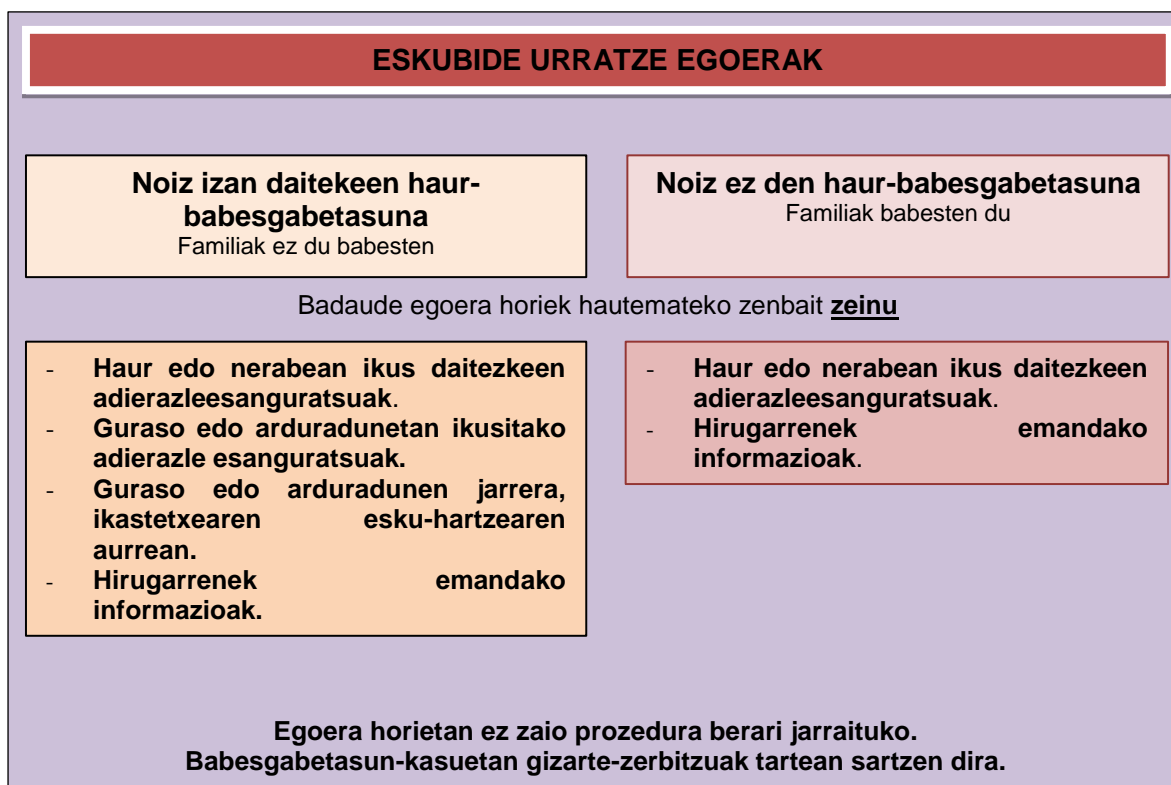
Haur edo nerabe baten oinarrizko eskubideak adingabeen zaintza edo tutoretza duten pertsonak ez diren beste batzuek urratzen dituztenean (eraso fisikoak, sexu-erasoak, ahokoak...) eta, gainera, zaintza edo tutoretza duten pertsona horiek kaltea izan duen adingabea behar bezala babesten badute, eskubideen urraketa hori ez da babesgabetasun-egoera, eta beraz, **adingabeak behar duen laguntza edozein delarik ere, kasu horretan jarraitu beharreko prozedura ez da aurreko kasuko prozedura berdina (Ertzaintza, Fiskaltza, epaitegia).**

1.3. Eskola-esparruan antzemandako haur eta nerabeen babesgabetasun-egoeren eta tratu txarren, sexu-jazarpenaren eta/edo sexu-abusuaren definizioa eta ezaugarriak

a) Haurren babesgabetasun-egoeratzat jo daitekeenean

Hezkuntza esparruko profesional batek zantzu hauen arabera antzeman dezake noiz gertatzen ari den haurren babesgabetasun-egoera bat:

- Adierazle esanguratsuak haur edo nerabearengan (fisikoak, jokabideari dagozkionak edo bestelakoak).
- Tratu txarren, sexu-abusuaren edo sexu-jazarpenaren biktima den adingabeak berak edo ikaskide batek emandako informazioa, baldin eta fidagarria eta sinesgarria badirudi.
- Guraso edo arduradunengan ikusitako adierazle esanguratsuak (alkohol-usaina, indarkeria-jokabideak, haurren edo nerabearen beharrei kasurik ez egitea...).
- Aita/amaren jarrera edo haurren ardura duten pertsonen jarrera adingabearekin jarraitzen den hezkuntza arloko esku-hartzearekiko (adibidez, seme-alabak eskolaratzen ez laguntzea, eskola-arloan antzemandako beharrianen aurrean hezkuntza-orientazioak ez betetzea...).
- Hirugarrenek emandako eta fidagarritzat jotzen diren informazioak (adingabearen etxeak ez diren senideak, auzokideak, ezagunak...)

b) Eskolan gertatzen diren tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua haurren babesgabetasun-egoeratzat jo ezin daitekeenean

Batzuetan, adingabearen aurkako tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua eskola-esparruan gertatu edo antzematen direnean, ziurtasun oso-osea dago tratu txarren egileak ez direla ez gurasoak ez familia-inguruneak. Egoera horietan jarraitzen den prozedura ez da babesgabetasun-egoeretako prozedura berdina (azken kasu horietan gizarte zerbitzuei dagokie eskumena).

Aipatutako egoera horietan beharrezkoa da adingabea babestea, familiari gertatutakoaren berri ematea eta beste erakunde batzuek (Ertzaintza, Fiskaltza...) esku hartzea, eta, beraz, tratamendu espezifikoak dute.

Hezkuntza esparruko profesional batek **zantzu hauen arabera** antzeman dezake noiz gertatzen ari diren haurren aurkako **tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua**:

- **Adierazle esanguratsuak haur edo nerabearengan** (fisikoak, jokabideari dagozkionak edo bestelakoak).
- **Hirugarrenek emandako eta fidagarritzat jotzen diren informazioak** (adingabearen senideak, auzokideak, ezagunak...).

1.4. Egoera motak

Kasu guztietan garrantzitsua da **egoera mota bi** bereiztea, horren arabera profesional-erakunde bati edo beste bati jakinaraziko baitzaio susmoa:

Egoera larriak

Egoera horietan haurren edo nerabearen integritatea arrisku handian dagoela jotzen du ikastetxeak, eta familia barruko tratu txarrak/abandonua gertatzen direlako susmoa izateko elementu nahikoak daudela.

Egoera horien adibideak dira hauek¹:

- Sexu-abusu larriak familia barruan gertatu direla adierazten duten adierazle fisikoak, edo familiarik kanpoko pertsona batek egin dituela eta aitak, amak edo legezko erantzuleak ez duela ezer egiten adingabea babesteko, edo egoeraren berri ematen duen haur edo nerabearen lekukotza.
- Dauden datuek pentsaraz dezakete tratu txar fisiko larriek edo adingabea zabarkeriaz elikatzeak haurra hiltzeko arriskuan jar dezaketela, edo bestela, adingabearen garapenari kalte handia eragin diezaioketela.
- Dauden datuek pentsaraz dezakete tratu txar larriak izan direla eta behin baino gehiagotan gertatu direla.
- Haur edo nerabearen abandonua, pertsona heldu arduratsu batekin ez egoteagatik (etxean, ikastetxean, kalean edo beste edozein lekutan), eta gurasoak (edo haurren ardura dutenak) aurkitzeko modurik ez dagoelako edo pertsona horiek adingabea zaintzerik ez dutelako (ospitalean daude edo antzeko gorabeheraren bat).

Presazko egoeretan, protokoloan jasotakoaren arabera jokatu da.

¹ Zerrenda honetan egoera horiek argigarri moduan jasotzen dira, baina ez da zerrenda zehatz bat. Baliteke beste egoera larri edo funtsezko batzuk zerrenda honetan ez agertzea.

Larriak ez diren egoerak

Ustez gertatu diren tratu txarrek ez badute haurren edo nerabearen integritatea berehala arriskuan jartzen, egoera horiek ez dira larritzat jotzen.

1.5. Erreferentziako araudia

EAEn, araudi hauek nabarmendu behar dira:

- 3/2005 Legea, otsailaren 18koa, Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko (aurrerantzean, HNL).
- 201/2008 Dekretua, abenduaren 2koa, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubide eta betebeharrei buruzkoa (EHAA, 2008-12-16koa).

Antolamendu juridikoak hau ezartzen du:² *“Bai agintariek eta zerbitzu publikoek bai herritarrek, batez ere lanbidea edo betetzen duten eginkizuna tarteko haur edo nerabe bat arrisku edo babesgabezia-egoera batean egon daitekeela ikusten dutenek, haur edo nerabeari laguntza berehala eskaintzeko betebeharra dute, eta, beren eskumenean badago, jarduteko, edo bestela, eskumena duten agintariei edo haien agente gertukoenei jakinarazteko; orobat, adingabearen legezko ordezkari jakinarazi behar dizkiete egitateak, edo, beharrezkoa bada, Fiskaltzari ere bai”.*

HNLren 25. artikulua bereziki esplizitua da **hezkuntza zerbitzuen titularren eta langileen jardunari** dagokionez. Honako hau dio artikuluko horrek:

“Halaber, hezkuntza-zentroetako titularrek eta langileek adingabeen babesaren arloan eskumena duten herri-administrazioei edo, beharrezkoa bada, Fiskaltzari edo epaileari jakinarazi behar dizkiete hurrenganako tratu txarrak, haurren babesgabetasuna edo horien arrisku-egoera ekar dezaketen egitateak, eta halaber adierazi beharko dizkiete horrelakoetan behar diren esku-hartzeak eraginkorrak eta kalitatezkoak izango direla bermatzeko behar diren datu guztiak; orobat, elkarlanean aritu beharko dute horrelako egoerak eragozteko eta konpontzeko, baina betiere adingabeen lehentasunezko interesak edukiko dira kontuan”.

NHL legearen 5 i) artikulua ezartzen duenez, administrazio publikoek, *“haurrak eta nerabeak delituen biktima direnean, arreta berezia eskaini behar diete, eta laguntzeko eta babesteko neurri egokienak hartu behar dituzte”.*

Ildo horretatik, urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoak (Adingabekoen Babes Juridikoari buruzkoa, Kode Zibila eta Prozedura Zibilaren Legea zati batean aldarazi dituen) 13. artikulua 1. eta 4. zenbakietan, Haurrak eta nerabeak zaintzeko sistema aldatzen duen Legeak (uztailaren 28ko 26/2015) emandako idazketan, hau ezartzen du:

“Pertsona edo agintariek eta, bereziki, beren lanbideagatik edo funtzioagatik adingabe baten aurkako tratu txarrak eta arrisku- edo babesgabezia-egoera antzematen dutenek agintaritzari edo hurbilen dauden agenteei jakinarazi beharko diete, eta, horrez gainera, berehala eman beharko diete adingabeari behar duen laguntza”.

² Adingabekoen Babes Juridikoari buruzko Lege Organikoaren (urtarrilaren 15eko 1/1996) 13. eta 14. artikulua, eta Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko Eusko Legebiltzarraren Legearen (otsailaren 18ko 3/2005) 50.1 artikulua (esparru juridikoaren **5. eranskinak** protokolo honetan aipatzen diren xedapenen eta lantzen diren gaiekin lotutako beste xedapen batzuen testu osoa jasotzen du).

“Edozein informazio-iturriren bitartez, sexu-askatasun eta sexu-ukigabetasunaren aurkako delitutzat eta gizakien salerosketa edo adingabeen esplotaziotzat jo daitekeen egitate baten berri izan duten pertsona guztiak Fiskaltzari jakinarazteko betebeharra dute, eta gainera, lege prozesalean xedatutakoa bete beharko da”.

Artikulu horretako 5. zenbakian hau esaten da:

“Nahitaezko eskakizuna izango da, adingabeekin ohiko harremanak izatea eskatzen duten lanbide eta jardueretara jo ahal izateko eta horietan jarduteko, epai irmo baten bidez espetxe-zigorrekin kondenatua izan ez izana sexu-askatasun eta -ukigabetasunaren aurkako delituengatik –mota horretako delituen artean daude sexu-eraso eta -abusua, sexu-jazarpena, exhibizionismoa eta sexu-probokazioa, prostituzioa eta sexu-esplotazioa, eta adingabeak galbideratzea–, ez eta pertsonen salerosketa delituengatik ere. Horretarako, aipatutako lanbidea edo jarduna bete nahi duten pertsonak Sexu-delitugileen Erregistro Zentralaren ziurtagiri bat aurkeztu beharko dute, delitu horiengatik zigorrrik jaso ez dutela egiaztatzen duena”.

Hori dela eta, haur edo nerabeekin ohiko harremana eskatzen duten lanbide eta jardueretan aritu nahi duten edo aritzen diren pertsonak egiaztatu beharko dute Lege Organikoaren 5. zenbakiko betekizuna betetzen dutela.

Botere publikoek adingabeekin jardutean bete beharreko printzipioei dagokienez, 26/2015 Legeak printzipio hauek sartzen ditu urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoaren (Adingabekoen Babes Juridikoari buruzkoa, Kode Zibila eta Prozedura Zibilaren Legea zati batean aldarazi dituen) 11. artikulua 2. zenbakian:

- Adingabearen interes gorena lehenestea.
- Adingabeen garapen pertsonalari kalte egin diezaioketen egoerak prebenitzea ea azkar antzematea.
- Hartutako neurrien izaera hezitzaileari eustea.
- Indarkeria mota guztietatik babestea, honako hauek barne: tratatu txar fisikoak eta psikologikoak; zigor fisiko iraingarriak; arduragabekeriaz edo zabarkeriaz tratatzea; teknologia berrien bitartez egindako esplotazioa; sexu-abusuak; ustelkeria; genero-indarkeria edo familia barrukoa, osasun-, gizarte- eta hezkuntza-arlokoa; eskola-jazarpena; pertsonen salerosketa; emakumeen mutilazio genitala; eta beste edozein abusu.

1.6. Jarduteko printzipio orokorrak

Erakundeen eta profesionalen jarduketek printzipio hauek bete behar dituzte:

- a) **Haurren edo nerabearen interes gorena:** zalantza edo interes-gatazka dagoenean, haien eskubideak beste edozein pertsonaren eskubideen gainetik daude.
- b) **Koordinazioa: parte hartzen duten** erakundeen lan koordinatua, eta lankidetzat eta elkarlana egon dadila zaintzea, babesgabetasuna, tratatu txarrak eta/edo sexu-abusuak eta sexu-jazarpena antzemateko eta egoera horiei aurre egiteko.
- c) **Bizkortasuna:** abusu-egoera antzeman bezain laster esku hartzea eta prozedurak luzatzen ez dituzten jarduketak.

- d) **Ahalik eta gutxien** esku hartzea: adingabea behin eta berriz errepikatzen diren jarduketan pean ez jartzea, prozedura judizialaren nagusitasuna errespetatzea, eta frogen kontraesan- eta gertutasun-printzipioak bermatzea.
- e) **Konfidentzialtasuna**: erakundeek eta langileek jaso duten informazioa (familia-inguruabarrak eta pertsonalak, eta ustez gertatu nahiz egiaztatu diren sexu-abusuen edo tratu txarren ondorioz eskuratutako informazioa) ezkutatzeko duten betebeharra.
- f) **Hezkuntza-tratamendua** eta kalteak konpontzeko lanak: hezkuntza-arloan neurriak eta bitartekoak jarri behar dira indarkeria-ekintzak ekiditeko eta prebentzio-faktoreak eta positiboak sustatzeko; halaber, hezkuntza-neurriak proposatu eta landu behar dira hondatutako harremanak birsortzeko eta biktimei laguntza osoa eman eta haiei eragindako kalteak konpontzeko.
- g) **Babesa eta prozesu-bermeak** : adingabearekin egiten diren jarduketan prozesu-bermeak ziurtatzea, hura babesteko eta haren eskubideak zaintzeko..
- h) **Prebentzioa**

Beraz, jarduketa guztiak printzipio hauen arabera egin beharko dira: konfidentzialtasuna, azkartasuna, zuhurtasuna eta ahalik eta sentsibilitate eta begirune handiena inplikaturako pertsonekin. Adingabeak tartean dauden kasu guztietan, haien babesari emango zaio lehentasuna eta prozedura osoan adingabeen interes gorena bermatuko da.

2. PREBENTZIO-JARDUKETAK ESKOLA ESPARRUAN

Prebentzio-neurriak prestakuntza eta hezkuntzakoak, batez ere, izango dira, eta hurrekin esku hartzen duten profesionaleri eta adingabeei beraiei zuzenduak:

2.1. Irakasleentzako prestakuntza: arrisku-adierazleak, jarduteko prozedura...

Urteko saioak, non arrisku-adierazleak ezagutarazten diren, bai eta babesgabetasunaren eta tratu txarren, sexu-jazarpen eta sexu-abusuen egoerak identifikatzean erabiliko diren prozedurak ere.

2.2. Familientzako informazioa eta prestakuntza

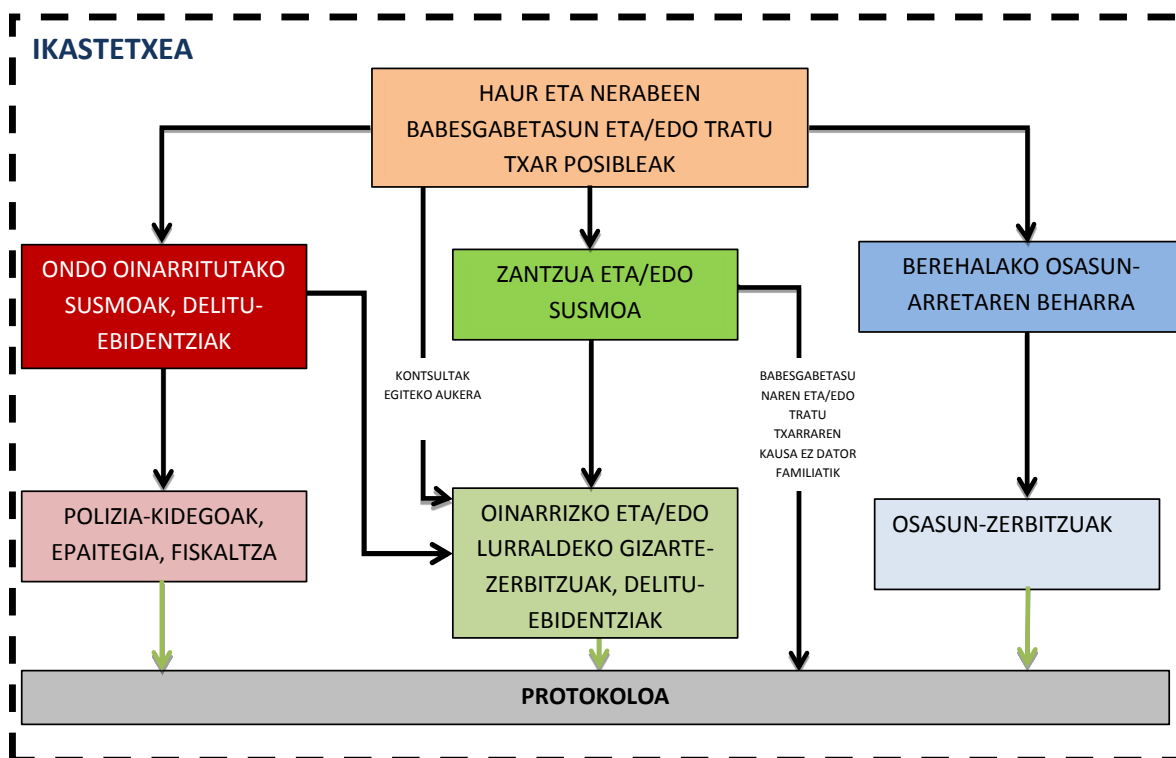
Ikastetxeek, ikasturte hasieran informazioa bidaltzean, testu hau bidali behar diete gurasoei:

Babesgabetasun-aztarnak dauden egoerak jakinarazteko betebeharra

“Ikastetxe honek gurasoei honako hau jakinarazten die: Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko Eusko Jaurlaritzaren Legearen arabera (otsailaren 18ko 3/2005), ikastetxean uste bada ikasleen babesgabetasun-egoeraren aztarnak daudela, hau da, zaintzaileek beren funtzioak betetzen ez dituztela, zentroak horren berri eman beharko die derrigorrean gizarte-zerbitzuei. Hala egiten denean, eragindako ikaslearen familiari jakinaraziko zaio”.

2.3. Ikasleentzako prestakuntza: hezkuntza afektibo-sexuala, programa espezifikoak...

Hezkidetzarako eta euskal hezkuntza-sisteman genero-indarkeriaren prebentziorako plan zuzentzailearekin bat etorruta, zentroetako bizikidetzak behatokiak beren lanaren barruan sartu behar dituzte sorburuan sexismoa duten genero-indarkeriaren eta mota guztietako indarkeriaren prebentziora eta indarkeriari erantzuteari buruzko alderdiak, genero-indarkeriak hainbat adierazpide baititu, gure gizartean asko eta asko oso agerian ez badaude ere.

3. HEZKUNTZA EREMUAN JARDUTEKO PROZEDURA

Oro har, azalduko diren jarduketa-faseetan, eskolak honako hauek hartuko ditu aintzat:

Eskolak egin behar duena:

- Susmoaren zantzuei adi egon.
- Tratu txarrak, sexu-jazarpena edo sexu-abusuak jasan dituela kontatzen duen ikasleari begirunez entzun.
- Haur edo nerabearen bat-bateko azalpena erregistratu: esaten duena hitzez hitz jaso eta kontaketa egiteko inguruabarrak zehaztu.
- Adingabearen intimitatea errespetatu.
- Hezkuntza-esparruko laguntza-talde eta talde teknikoei berehala jakinarazi.
- Kasuaren ezaugarriak zehazteko erabakigarriak izan daitezkeen datuak eta informazioak erregistratu, ahalik eta modurik objektiboenean eta balio-judiziorik eman gabe.
- Informazioa ahalik eta zuhertasun eta konfidentziasun handienarekin tratatu.
- Familiari jakinarazi: horrek adingabearen integritatea arriskuan jartzen duenean izan ezik (familia barruko sexu-abusua, tratu txar fisiko larriak...). Kasu horietan, gizarte zerbitzuei eman beharko zaio egoeraren berri.

Eskolak egin behar EZ duena:

- Ez du entzungor egin eta balio-judiziorik eman behar; ez dio haur edo nerabeari zalantzarik planteatu behar tratu txarren, sexu-jazarpenaren edo sexu-abusuen egiazkotasunari buruz edo gertatu direlako susmoari buruz.
- Ez du inola ere hauraren edo nerabearen gorputza arakatu behar.
- Ez du galdeketa egin behar, langile eskudunek egiten baitute hori, berriz ere biktimizazioan erortzea errazten ez duten babes-baldintza egokietan. Eskolak ez du tratu txarren eta sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuaren diagnostikorik egiten, ezta baieztatu ere; aitzitik, eskolak susmoa jakinarazten du.

3.1. Eskolaren jarduketak gerta daitezkeen babesgabetasun-egoeretan (familiak ez du zaintzen)

3.1.1. Babesgabetasun-egoerak antzematea

Gogorarazi nahi dugu babesgabetasun-egoera hauraren edo nerabearen eskubideen urraketa bat dela, familiarik datorrena, edo, familia kanpotik badator, adingabeen zaintza duten pertsonak — gurasoek, tutoreek edo zaintzaileek— zaintzarako ezarrita dituzten babes-betebeharrak ez dituztela betetzen edo txarto betetzen dituztela esan nahi duena.

Hezkuntza-esparruan era horretako egoerak antzemateko jarraibideak hauek dira:

Adierazle fisikoak

Lesioak: beharbada tratamendu medikoa behar dute tratatu txarren ondorioz (mediku-txostenean jasotzen denaren arabera)

- Behin baino gehiagotan gertatzen diren beltzuneak, zauriak, erredurak...
- Lesioari buruzko azalpen arraroak eta ez oso sinesgarriak
- Sarritan ebakiak
- Hezurren hausturak etengabe

Oinarrizko beharrianak: osasuna, higiena eta elikadura

- Haurrak edo nerabeak zikin daude, usain txarra dute, arropa ez da eguraldirako egokia...
- Nekatuta edo apatiko daude beti (lo geratzen dira ikasgelan)
- Gosaldu gabe joaten dira ikastetxera
- Aurreko egunean otorduren bat ez dutela egin esaten dute
- Gehiegizko jangura jaten dutenean
- Zorriak edo parasitoak dituzte
- Ez dute oinarrizko zainketa medikurik jasotzen
- Esfinterren kontrola galtzen dute

Jokabideari dagozkion adierazleak

Gizarte- eta familia-harremanetan:

- Haur edo nerabea etxera ez joaten saiatzen da (ikastetxean, jolastokian edo inguruetan ohi baino denbora gehiago egoten da)
- Badirudi gurasoen edo zaintzaileen beldur dela
- Bakarrik itzultzen da bere etxera
- Bere familiari buruz hitz egitea saihesten du
- Inork ez duela zaintzen esaten du
- Asteburuaren ondoren, ikastetxera itzultzean okerrago dago (triste, zikin...)
- Gurasoen ardurak betetzen ditu anai-arreba txikiekin
- Aldi baterako desagertzen da familiari lanean laguntzeko
- Etxean sartzen ez diotela uzten esaten du
- Kaletik noraezean ibiltzen da beti

Jarreran eta nortasunean:

- Eskolan duen jokabidea ageriko arrazoirik gabe aldatzea
- Indarkeria-jokabideak eta/edo haserrealdi handiak eta luzeak
- Gizartearen aurkako jokabideak: ihesak, bandalismoa, lapurreta txikiak...
- Etsaitasunezko harremanak eta hotzak
- Erne-erne egoten da (zelatan, mesfidati...)
- Bere buruaz beste egiteko saiakera eta depresioaren sintomatologia
- Atzerakadak jokabideetan (haurren jokabideak daukan adinerako)
- Askok kezkatzen da beste haur batzuk negarrez daudenean
- Bere burua lesionatzen du

- Materiala txarto tratatu eta apurtzen du
- Arrazoirik gabe egiten du negar
- Arduratsuegia da
- Bakarrik, triste eta isil-isilik egoteko joera
- Etengabe bestean arreta erakarri nahi du
- Bere buruari eta/edo familiari buruz hitz egitea saihesten du
- Ematen du adeitsuegia eta pasiboegia dela, eta batere zorrotza
- Helduarekiko mesfidantza, haren promesetan edo jarrera positiboetan
- Lagun gutxi dauzka eskolan edo zentroan
- Askotan mina izaten du, ageriko arrazoirik gabe
- Elikadura-arazoak (oso jatuna edo goserik ez)

Etekin akademikoetan:

- Interes eta motibazio gutxi erakusten du eskolako lanetan
- Uko egiten dio talde-jardueretan parte hartzeari
- Askotan eta arrazoirik gabe ez da eskolara joaten
- Atzerapenak garapen fisikoan, emozionalean eta intelektualean
- Kontzentrazio-ahalmenaren galera
- Aldaketa handiak eskolaren emaitzetan
- Nekatu egiten da eskolako lanak egiten
- Arazoak ahozko hizkuntzan
- Etxerako lanak txarto egiten ditu
- Ez dauka eskola-materialik

Sexualitatean:

- Sexu-jokabide esplizitua, jolas eta ezagutza desegokiak daukan adinerako
- Estualdia adierazten du beste pertsonen aurrean arropaz aldatu behar duenean
- Sexu-adierazpen desegokiak erabiltzen ditu daukan adinerako
- Sexu-jokabide desegokiak beste hurrekin, jostailuekin, bere buruarekin
- Sedukzio-jokabideak helduekin
- Zailtasunak ditu ibiltzeko edo esertzeko
- Beldur-jokabideak helduekin
- Haurraren eta heldu baten arteko isilpeko harremana, erreserbatua eta baztertzaila
- Haurraren gurasoak babesleegiak dira, haurrak beste neska-mutil batzuekin erlazionatzea mugatzen dute, batez ere beste sexukoak badira

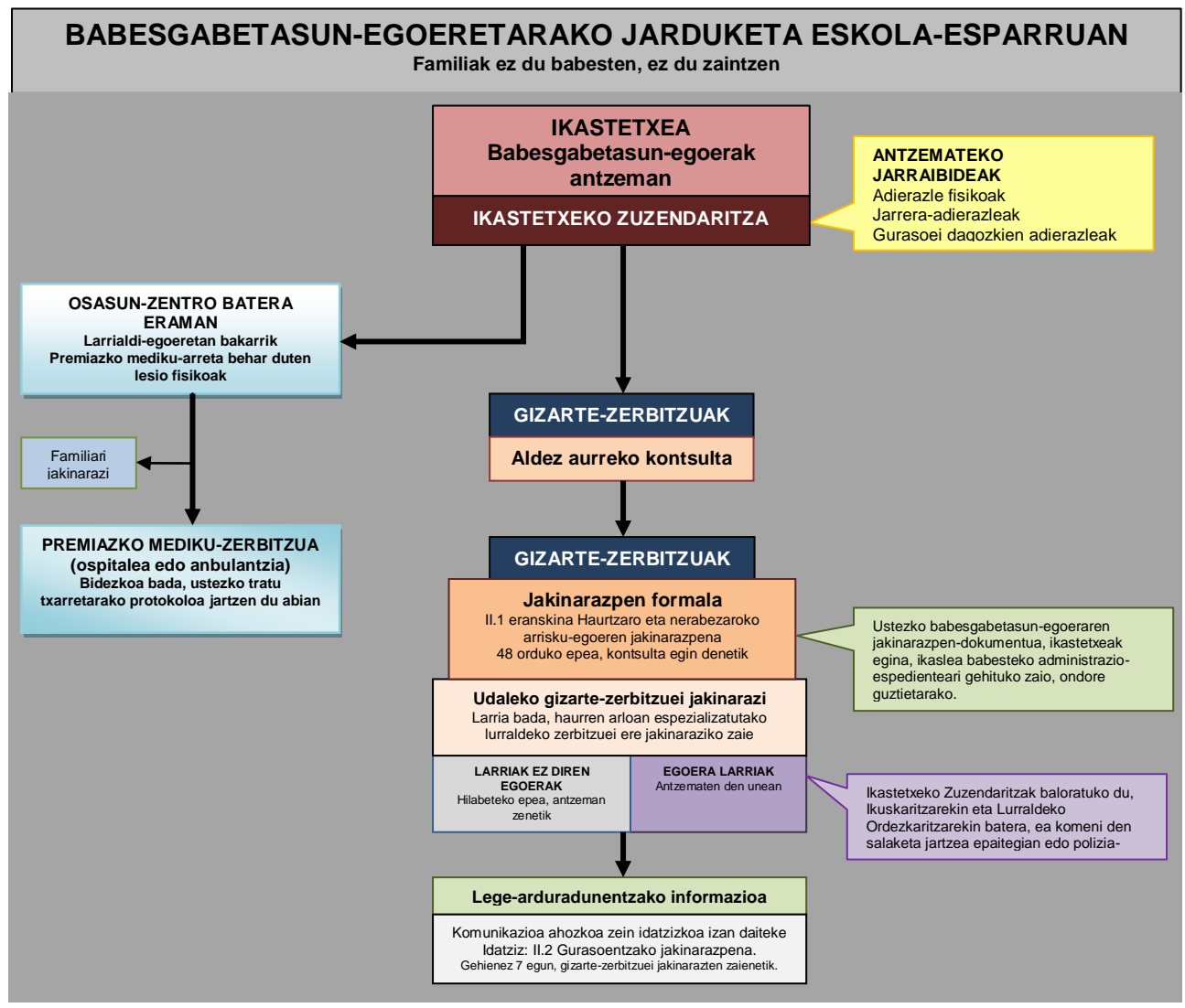
Adierazleak gurasoengan

- Badirudi ez direla haurraz edo nerabeaz arduratzen
- Inoiz ere ez dira joaten zentroko hitzordu eta bileretara
- Haurra edo nerabea gutxietsi eta mespretxatzen dute bestean aurrean
- Seme-alaba haien "jabetza" dela sentitzen dute (nire seme-alabarekin nahi dudana egin dezaket nirea delako)
- Bikote-harremanean zailtasunak dituztela adierazten dute
- Haurra ikastetxetik jaso eta ikastetxera eramaten dute inolako kontaktu sozialik gabe
- Gurasoak etxetik kanpo daude beti (inoiz ez dute denborarik ezertarako...)
- Opariekin konpentsatu nahi dute seme-alabekin duten harreman pertsonal eskasa
- Substantzia toxiko gehiegi hartzen dute (alkohola eta/edo drogak)
- Tratu desberdina neba-arreben artean

- Seme-alabak eskolara joaten ez badira, gurasoek ez dituzte huts-egiteak justifikatzen
- Diziplina zorrotza eta autoritarioa justifikatzen dute
- Haurren edo nerabeen jokabideak baimentzen dituzte, mugarik ipini gabe
- Haurra edo nerabea gaiztoa bezala ikusten dute
- Gehiegizko itxaropenak sortu edo adierazten dituzte haurraren edo nerabearen
- Azalpen ilogikoak, kontraesankorrak edo sinesgaitzak eskaintzen dituzte, edo, bestela, ez dute azalpenik ematen
- Haur edo nerabearentzako diziplina desegokia erabili ohi dute
- Jeloskorak dira eta haur edo nerabea gehiegi babesten dute

Gogoan hartu zer egin behar duen eta zer ez duen egin behar eskolak aurreko paragrafoan azaldu diren kasuetako baten frogak badaude.

Gogoan hartu 1.3 atalean aipatutako egoera larrietarako eta larriak ez diren egoerentarako esandakoa, eta osasun-zerbitzuetara eramateari buruz esandakoa.

Adingabea osasun-zentro batera eraman behar den ala ez erabakitzea:

Eskolako langileek **larrialdietan** (berehalako mediku-arreta behar duten lesio fisikoak) **bakarrik** eramango dute adingabea osasun-zentro batera.

Kasu horietan, adingabeaz arduratzen den profesionalak (betiere, zuzendaritza ados badago) erreferentziako **larrialdietako osasun-zerbitzuetara (ospitalea edo anbulatorioa)** eramango du adingabea, eta bertan, tratu txarren kasuetarako dagokion protokoloa abiaraziko da, beharrezkoa denean.

Ikastetxeak familiari jakinaraziko dio adingabea osasun-zerbitzuetara eraman dutela. Jakinarazpen hori egin daiteke adingabea osasun-zerbitzura daramatenean, edo, bestela, osasun-zentrora heldu ondoren, legezko tutoreek egin dezaketena kontuan hartuta (ihes egiteko arriskua, mediku-arretarik ez jasotzeko arriskua...).

3.1.2. Gizarte-zerbitzuei jakinaraztea

II.1 eranskin gisa sartu den inprimakiaren arabera egingo da (haurtzaroan eta nerabezaroan arrisku-egoeren jakinarazpena).

Ikastetxeko Zuzendaritzak, ikasle baten babesgabetasun- eta/edo babesgabezia-egoeraren susmoa edo ziurtasuna daukanean, horren berri emango die gizarte-zerbitzuei. Gizarte-zerbitzuei jakinaraztea eskolaren legezko betebeharra da, eta gurasoen baimena ez da beharrezkoa.

Jakinarazteko betebeharra: eskolak jakinarazteko legezko betebeharra dauka, eta gainera, erantzukizun soziala eta etikoa da. Babesgabetasun-egoera bat aurrez ikustea eta horren ondoren jardutea hezkuntza-komunitatearen lana da; izan ere, funtsezko testuingurua da haur eta nerabeen garapen afektibo eta soziala egokia eta osasungarria izan dadin. .

Hala eta guztiz ere, konplexua da haur eta nerabe biktimen egoerak behar bezala ulertzea eta haiei erantzuna ematea. Hori dela eta, eskolak erakunde eskudunekin eta langile espezializatuekin koordinatuta esku hartu behar du, sarean lan eginez.

Gizarte-zerbitzuei nola jakinarazi:

NOIZ JAKINARAZTEN DA?

Beharizan fisikoak (adibidez, elikadura desegokia, higienerik eza...), emoziozko beharizanak eta hezkuntzakoak estaltzean zabarkeriaz jokatzegatik gerta litezkeen ondoez fisiko eta emozionalaren adierazleak direla-eta, **ikasle bat babesgabetasun-egoeran (larritasun-maila edozein delarik ere) egon daitekeelako susmoa badauka eskolak**, dagozkion udaleko gizarte-zerbitzuei jakinarazi beharko die.

Jakinarazpena egiteko unea:

Kasu larrietan, jakinarazpena egingo da ikaslea babesgabetasun-egoeran dagoela eta beraz, 3.1.1 atalean aipatutako arriskuak daudela susmatzeko adierazleak antzematen diren unean bertan.

Larriak ez diren kasuetan, ikastetxeko langileek ikaslea babesgabetasun-egoeran dagoelako susmoaren adierazleak antzeman dituzten hilabetean egin beharko da jakinarazpena.

Adingabea osasun-zentro batera eraman behar den ala ez erabakitzea:

Eskolako langileek **larrialdietan** (berehalako mediku-arreta behar duten lesio fisikoak) bakarrik eramango dute adingabea osasun-zentro batera.

Kasu horietan, adingabeaz arduratzen den profesionalak erreferentziako larrialdietako **osasun-zerbitzuetara (ospitalea edo anbulatorioa)** eramango du adingabea, betiere, Zuzendaritza ados badago, eta bertan, tratu txarren kasuetarako dagokion protokoloa abiaraziko da, beharrezkoa denean.

Ikastetxeak familiari jakinaraziko dio adingabea osasun-zerbitzuetara eraman dutela. Jakinarazpen hori egin daiteke adingabea osasun-zerbitzura daramatenean, edo bestela, osasun-zentrorra heldu ondoren, legezko tutoreek egin dezaketena kontuan hartuta (ihes egiteko arriskua, mediku-arretarik ez jasotzeko arriskua...).

NORK JAKINARAZTEN DU?

Babesgabetasun-egoera bakoitzerako, gizarte-zerbitzuekiko solaskidea pertsona bera izango da beti (tutorea, orientatzailea edo zentroak kasu bakoitzean egokitzen jotzen duen pertsona).

Aurretiatzko kontsulta:

Gizarte-zerbitzuekin solaskide gisa arituko den pertsonak telefonoz deituko du gizarte-zerbitzuetara, adingabearengan ikusi dituen adierazleak babesgabetasun-egoera bati dagozkion ala ez jakiteko. Informazio hori ikastetxeko zuzendaritzari eta erreferentziako ikuskatzaileari eman beharko die. Gainera, haur eta nerabeen arretarako Zeuk Esan zerbitzua (tel.: 116111; 9:00etatik 21:00etara) adingabeekin lan egiten dutenek ere erabil dezakete, baldin eta laguntza eta aholkua behar badute; Zeuk Esan zerbitzuak berak gizarte-zerbitzuei jakinarazteko ere erabil daiteke.

Jakinarazpen formala:

Aurretiatzko kontsulta horren ondoren, jakinaraztea egokitzen jotzen bada, ikastetxeko solaskideak idatziz bidaliko du antzemandako babesgabetasun-egoerari buruzko informazioa, protokoloan ezarritako moduan eta eredia erabilita. Profesionalentzat arrisku handia aurreikusten bada, profesionalaren sinadurarik gabe jakinarazi ahal izango da; ikastetxearen zigilua nahikoa izango da.

NORI JAKINARAZTEN ZAIO?

Ikaslea bizi den udalerriko udalaren gizarte-zerbitzuei. Kasu larria bada (ikus 1.3 ataleko definizioak), aldi berean jakinarazi beharko zaie haurren lurraldeko zerbitzu espezializatuari. Zuzendaritzak aztertuko du, lurraldeko ikuskaritza eta ordezkariarekin batera, salaketa epaitegian edo polizia jarri behar den.

Familia ez badago errolatuta, familia benetan bizi den udalerriko gizarte-zerbitzuei jakinarazi beharko zaie.

NOLA JAKINARAZTEN DA?

Aldez aurretik ahozko kontsulta egin eta gero, kasu horretan beharrezkoa bada, **idatziz jakinaraziko da, II.1 eranskineko** eredia erabiliz (haur eta nerabeen arrisku-egoeren jakinarazpena). Idatzizko jakinarazpena 48 orduko epearen barruan egin beharko da, kontsulta egin denetik aurrera zenbatuta.

Kontuan hartu behar da zenbait jarduketak ez dutela idatzizko jakinarazpena ordeztu, eta, beraz, ez dute babesgabetasun-protokoloa abiarazten. Horrela, bada, honako hauek ez dute baliorik jakinarazpen gisa:

- Telefono-deiak edo gizarte-zerbitzuekin egindako bileretan esandakoa.
- Familia gizarte-zerbitzuetara bideratzea.

Gizarte-zerbitzuek informazio ez formala edo behar ez den formatuan jasotzen badute, jakinarazpena zuzen egin dezan eskatuko diote hezkuntza-zerbitzuari.

Zalantzarik badago, udaleko gizarte-zerbitzuekin telefonoz hitz egitea gomendatzen da. Dei hori ez da jakinarazpena izango, baizik eta kontsulta. Gainera, haur eta nerabeen arretarako *Zeuk Esan* zerbitzua (tel.: 116111; 9:00etatik 21:00etara) adingabeekin lan egiten dutenek ere erabil dezakete, baldin eta laguntza eta aholkua behar badute; Zeuk Esan zerbitzuak berak gizarte-zerbitzuei jakinarazteko ere erabil daiteke.

Guraso edo legezko arduradunentzako informazioa:

Gizarte-zerbitzuei babesgabetasun-egoera egon litekeela jakinarazi ondoren, komeni da (ez da derrigorrezkoa) adingabearen legezko arduradunei gertatukoaren berri ematea. Jakinarazpena ahoz edo idatziz egingo da, inguruabarren arabera:

Ikastetxeak egokitzen jotzen badu idatziz jakinaraztea (aurrez aurre egin gabe), **II.2 eranskinaren** bidez egingo du (Gurasoentzako jakinarazpena). Jarduketa hori jakinarazpenarekin batera egin daiteke, edo, bestela, gehienez 7 eguneko epean, gizarte-zerbitzuei jakinarazi zaienetik.

Gizarte zerbitzuei egindako jakinarazpenari buruzko alderdi garrantzitsuak

- **Espedientea eskuratzea:** Usteko babesgabetasun-egoeraren jakinarazpen-dokumentua, ikastetxeak egina, ikaslea babesteko administrazio-espeditari gehituko zaio, ondore guztietarako. Aitak eta amak,³ eskatzen badute, espediente hori eskuratu eta kopia bat lortu ahal izango dute, indarrean den legediaren arabera⁴. (Horregatik, profesionalen osotasuna arriskuan dagoela aurrez ikusten bada, jakinarazpena profesionalaren sinadurarik gabe egin daiteke, zentroaren zigilua nahikoa izango baita kasu horietan).
- **Banantzea edo dibortzioa:** Gurasoak bananduta edo dibortziatuta badaude, jakinarazpenak biei egingo zaizkie, ikaslearen legezko tutoretza eta zaintza bietako zeinek daukan kontuan hartu gabe. Legeak aitari eta amari ematen die emantzipatu gabeko seme-alaba adingabeen **guraso-ahala**, gurasoak elkarrekin bizi diren ala ez kontuan hartu gabe. Banantzea edo dibortzia ez da izan behar gurasoek informazioa jasotzea eta parte hartzea mugatzeko; izan ere, guraso-ahalaren titularrak izanik, gurasoek informazioa jaso eta parte hartzeko eskubidea dute, adingabearen garapen osoa zaintzeko betebeharra bete dezaten.

³ Atal honetan aitari edo amari buruz egiten diren aipamenak ikasleen tutore edo erantzuleei ere aplikatu ahal izango zaizkie.

⁴ Izaera Pertsonaleko Datuak Babesteari buruzko Lege Organikoa (abenduaren 13ko 15/1999) eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen Legea (urriaren 1eko 39/2015).

Informazioa mugatzea justifikatuta egongo da, bakar-bakarrik, epaitegi batek aitaren edo amaren guraso-ahala mugatzea edo kentzea berariaz erabakitzen badu, gurasoen eta seme-alaben arteko betebeharrak ez betetzeagatik. Ez banantzeak, ezta adingabearen zaintza gurasoetako bati emateak ere, ez du esan nahi du erabakia hartu denik. Hortaz, seme-alabatasun familia-liburuaren bitartez edo antzeko erregistro-agirien egiaztatuz gero, ez da guraso-ahalaren beste egiaztagiririk eskatu beharko. Guraso-ahala aldi baterako mugatzeko, alegazio-egileak frogatu beharko du.

- **Sinatzaileei lekuko gisa dei egitea.** Aitak edo amak adingabea babesteko hartu diren neurrien aurkako errekurtsioa aurkeztzen badu familia-epaitegian, haur eta nerabeen babeseko foru aldundietako zerbitzuek espediente osoaren kopia bat bidaliko diote epaitegiari, Prozedura Zibilaren Legearen 780. artikulua araber. Espedientean eskolaren jakinarazpena dagoenez, sinatzaileei egoitza judizialera joateko deitu ahal izango zaie, lekuko gisa.

3.1.3. Informazio-trukea hezkuntza-zerbitzuen eta gizarte-zerbitzuen artean

Arrisku- eta babesgabezia-egoeretan esku hartu eta baloratzeko prozedura baten barruan, gizarte zerbitzuek informazioa eskatzen badiote eskolari ikasle baten egoerari eta haren egoera sozialari eta familiakoari buruz, aldez aurretik bilera edo koordinazio bat eskatu beharko dute, egoera sozialari eta familiakoari buruzko informazioa trukatzeko.

Geroago beharrezkotzat jotzen badute idatzizko informazioa eskatzea ikastetxeko Zuzendaritzari, **II.6 eranskinaren** bidez egingo dute (Udaleko Gizarte Zerbitzuen informazio eskaera). Egoera larrietan edo presazkoetan, idatzizko informazioa eskatu ahal izango da inolako bilerarik egin beharrik gabe.

Kasu horietan, ikastetxeko Zuzendaritzak sinatutako idatzizko txosten bat bidaliko die ikastetxeak gizarte-zerbitzuei, eskura dituen informazioak eta datuak emateko, eta haiekin lankidetzan jardungo esku-hartzearen kalitatea eta eraginkortasuna bermatzeko. Txosten hori 7 eguneko epearen barruan bidaliko du ikastetxeak, eskabidea jaso den egunetik zenbatuta.

Halaber, udaleko gizarte-zerbitzuek aldian-aldian jakinaraziko dute ikastetxeak familiarekiko dituen funtzioak betetzeko ezagutu behar duen informazio guztia. Horretarako, urtean bi aldiz jarriko dira harremanetan.

Txostenak aurkezteko faseari buruzko alderdi garrantzitsuak:

- **Informazioa aurkezteko ez da beharrezkoa izango gurasoen edo legezko tutoreen, harrera-familien edo zainzaileen baimena:** Antolamendu juridikoaren arabera⁵, interesdunaren baimena ez da beharrezkoa izango (kasu honetan, adingabearen legezko ordezkariaren baimena) datu pertsonalak biltzeko edo lagatzeko, lege-mailako arau batek horrela ezartzen badu (1/1996 Lege Organikoaren 22 quater artikulua 1. eta 2. zenbakiak).

Datuak Babesteko Euskal Bulegoak iritzi berdina agertu du 2010eko abuztuaren 9ko "gizarte-zerbitzuen arloan datuen babesari buruzko legediari egokitzeari buruzko irizpena" izenekoan. Irizpen horren arabera, HNLren 25. artikuluan lege-gaikuntza nahikoa dago gizarte-zerbitzuek hezkuntza-arloko datuak titularraren baimenik gabe lor ditzaten, eta datu horiek lagatzeko ez da beharrezkoa izango adingabeari eta bere gurasoei jakinaraztea.

⁵ Adingabekoen Babes Juridikoari buruzko Lege Organikoa (urtarrilaren 15eko 1/1996) eta Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko Eusko Legebiltzarraren Legea (otsailaren 18ko 3/2005).

Bestalde, Haurrak eta nerabeak babesteko sistema aldatu zuen Legeak (uztailaren 28ko 26/2015) 22. quater artikuluan, 1. eta 2. zenbakietan, hau dio:

Lehenengoa. “Lege horren II. tituluko I. kapituluaren ezarritako helburuak betetzeko, administrazio publiko eskudunek, interesdunaren adostasunik gabe, adingabearen egoera ebaluatzeko beharrezko diren datuak bildu eta tratatu ahal izango dituzte, adingabeari berari buruzkoa datuak zein haren familia-inguruneari eta ingurune sozialari buruzkoak. Profesionalek, erakunde publikoek zein pribatuek eta, oro har, edozein pertsonak adingabe, guraso, tutore, zaintzaile edo harrera-egileei buruzko txostenak eta aurrekariak emango dizkiete administrazio publikoari helburu honetarako eskatzen zaizkienean, eta ez da beharrezkoa izango ukituaren adostasuna izatea”.

Bigarrena. “13. artikulua aitapen dituen erakundeek interesdunaren baimenik gabe erabil dezakete informazioa, manu horretan ezarritako betebeharrak betetzeko ezinbestekoa dena, datu horiek administrazio publiko eskudunen edo Fiskaltzaren esku uzteko helburu bakarrekin”.

- Jakinarazpenaren inguruan esan den bezala, gurasoek eskuratu dezakete espedienteak, eta jakinarazpenaren sinatzaileei epaitegiaren aurrean lekuko gisa azaltzeko dei egin ahal zaie.

Eskola-esparruan adingabeei egindako elkarrizketen legitimitatea

Usteko babesgabetasun-egoera batean esku hartzeko eta baloratzeko prozesuan, gizarte-zerbitzuek haur eta nerabeekin hitz egingo dute, haien egoera pertsonalari buruzko datuak lortzeko; horren aurretik, gurasoei jakinaraziko diete adingabeak prozesu horren barruan daudela. Elkarrizketa hori gizarte-zerbitzuen bulegoetan egin daiteke, gurasoek hara eraman ondoren; bestela, ikastetxean bertan egin daiteke, gurasoek baimentzen badute.

Egoera bereziak: ustez gertatu diren babesgabetasun-egoeretan (moderatua edo larria), gurasoei alde aurretik jakinarazteak arriskua badakarkio adingabearen osotasun fisiko edo moralari, edo bere kontaketa baldintzatzen badu, gizarte-zerbitzuek ikastetxeari eska diezaizkete bertako azpiegitura erabiltzeko, gurasoek jakin eta baimendu gabe elkarrizketa egiteko adingabeei, kasu horietan hori baita modu bakarra adingabearen integritatea babesteko, haren egoera baloratzeko datuak lortzeko eta babes-neurri egokiak hartzeko.

Salbuespenezko jarduketa hori Adingabearen Babes Juridikoari buruzko Lege Organikoak (urtarrilaren 15eko 1/1996) babesten du, 22 quater artikuluan, honako hau dioenean:

“Lege honen II. tituluko I. kapituluaren aurreikusitako helburuak betetzeko, administrazio publiko eskudunek, interesdunaren baimenik gabe, adingabearen egoera balioesteko beharrezkoak diren datuak bildu eta tratatu ahal izango dituzte, adingabearen ingurukoak eta bere familia- edo gizarte-ingurunearekin lotutakoak barne”.

Kasu horretan ulertzen da “datuen bilketak” nahitaez jasotzen duela adingabearekiko elkarrizketak egitea, eta jarduketa horrek sekula ezin diola arrisku erantsirik ekarri berari, ez eta bere kontaketa kutsadurarik edo manipulaziorik ere. Ikastetxeak gizarte-zerbitzuen lana erraztu besterik ez du egingo; horretarako, kasu horretako gertakarien inguruko behar bezalako isilpekotasuna gordeko du.

3.1.4. Ikastetxearen lankidetzan, adingabeak babesteko neurriak hartzeko

NOIZ

Adingabe baten babes-neurriak ikastetxetik hartuko dira, Haur eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuak hala eskatzen duen **kasuetan**, honako motibo hauetako batengatik:

- Adingabeak ez duenean bere kabuz jo haurren zerbitzura edo familiarengana.
- Adingabearen osotasun fisikoa edo psikikoa arrisku larrian jartzen denean, berehala haurrak babesteko zentro batean sartzeko modukoa.
- Ihes egiteko arriskua dagoenean.

NOLA

Haur eta nerabeen babeseko foru aldundietako zerbitzuek idatzi bat bidaliko diote ikastetxeko zuzendaritzari, **II.5 eranskinari** jarraituz (Ikastetxeari zuzendutako eskaera, haurra bertatik ateratzeko), eta lankidetzan jarduteko eskatuko dio, bere zerbitzuek adingabea zentroan hartu ahal izateko.

Idatziarekin batera, adingabearen babesgabezia-egoera aitortzen duen foru arauaren⁶ kopia ere bidali beharko zaio, eta foru aldundiak bere gain hartuko du automatikoki adingabearen tutoretza; hala, denboraldi batez eten egingo da haren gurasoei dagokien guraso-ahala.

Haur eta nerabeen babeseko foru aldundietako zerbitzuek, ikastetxeko zuzendaritzari bidalitako idatzian, honako hau jasoko dute:

- Zer teknikarik duen baimena haurraren edo nerabearen lekualdatzea egiteko; lehentasuna izango dute adingabearekin konfiantza-harremana duten pertsonak.
- Lekualdatzea Ertzaintzako agenteek lagunduta egingo ote den, haurraren edo nerabearen eta esku hartzen duten teknikarien segurtasuna bermatzeko. Kasu horretan, agenteak ahal dela kaleko jantzita joango dira eta polizia-bereizgarririk ez duten ibilgailuetan.

Haurra ikastetxetik irteteko jarduketak, ahal dela, honela koordinatuko dira: adingabea ikastetxetik haurrak babesteko zentrorantz eramaten den bitartean, Foru Aldundiaren Haur eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuak aitari eta amari aurrez aurre jakinaraziko die, bere bulegoetan, haien semea edo alaba zaintzarako egokitutako babes-zentrorantz eramanez.

Era berean, ikastetxeak egoera horren berri emango dio Hezkuntza Ikuskaritzari, hark Foru Aldundiak zentroan eginiko jarduketaren aurreko edo osteko segurtasun-neurri erantsiak antolatzeke egokitasuna balioesteko, profesional eta ikasleen segurtasuna bermatzeko.

⁶ Kode Zibilaren 172. artikulua eta HNLren 60. artikulua ezartzen duenaren arabera,

IKASTETXEAREN LANKIDETZA, ADINGABEAK BABESTEKO NEURRIAK HARTZEKO

NOIZ

Foru Aldundiko Haurren eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuak hala eskatzen duenean, arrazoi hauetako batengatik:

- Adingabeak ez duenean bere kabuz jo haurren zerbitzura edo familiarengana.
- Haurren edo nerabearen osotasun fisikoa edo psikikoa arrisku larrian jartzen denean, berehala haurrak babesteko zentro batean sartzeko modukoa.
- Ihes egiteko arriskua dagoenean.

NOLA

Foru Aldundiko Haurren eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuak idatzi bat bidaliko dio ikastetxeko Zuzendaritzari, **II.5 eranskinari** jarraituz (**Ikastetxeari zuzendutako eskaera, haurra bertatik ateratzeko**).

Horrekin batera, adingabearen babesgabezia-egoera aitortzen duen Foru Arauaren kopia ere bidali beharko zaio, eta Foru Aldundiak bere gain hartuko du automatikoki adingabearen tutoretza; hala, denboraldi batez eten egingo da haren gurasoei dagokien guraso-ahala.

Ikastetxeko Zuzendaritzara bidalitako idatzian jasota geratuko dira alderdi hauek:
Zer teknikarik duten baimena haurra edo nerabea lekualdatzeko.
Ertzaintzako agenteek lagundu dieten edo ez.

Foru Aldundiko Haurren eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuak gertakariaren berri emango die gurasoei.

Ikastetxeak egoeraren berri emango dio Hezkuntzako Ikuskaritzari.

3.1.5. Eskola-absentismo egoeren aurrean jardutea

Egoera horietan, lurralde historiko bakoitzean dauden protokoloen arabera jardungo da.

3.2. Eskolako tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua geldiarazteko jarduketak

Gogoratu behar da adingabe baten aurkako tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuaren kasuak direla, eskola-eremuan sortu edo antzeman daitezkeenak, tratu txarren pertsona emaleak gurasoak ez direla behar bezala egiaztatu diren kasuak. Egoera horiek eta babesgabekasunak ez dute prozedura bera izango; izan ere, horietan –gainerako esku-hartzaileak gorabehera–, familia haurraren edo nerabearen babesaz arduratzen da.

Egoera horietan, adingabearen babesa behar da, familiari informazioa eman behar zaio eta beste erakunde batzuek jardutea ezinbestekoa da, besteak beste, Ertzaintzak, Fiskaltzak, osasun zentroek, eta abar; horiek beren prozedura bereziari jarraituko diote.

3.2.1. Eskolako adingabeen tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo -abusu egoerak antzematea

Hezkuntza-eremuko profesional batek haurren tratu txarrak, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua antzeman ditzake, zenbait zeinu-motaren bidez (adierazleak):

- **Haur edo nerabearengan ikus daitezkeen adierazle esanguratsuak** (fisikoak, jarrerazkoak edo bestelakoak).
- **Adingabeak emandako informazioa** (adingabeak eskolan egiten dituen aitormenak edo ikastetxeak jakiten dituenak)
- **Hirugarrenek emandako informazioak**, fidagarritzat jotzen direnak (adingabearen familia, auzokideak, hurbileko pertsonak...)

Gogoratu behar da “Ikastetxeak kasu hauetan egin behar duena eta egin behar ez duena” atala

Hemen ere komeni da premiazko egoeren eta ez-premiazkoen artean bereiztea:

Premiazko egoerak

Ikastetxeak haurraren edo nerabearen osotasuna berehala erabat arriskuan dagoela balioesten duenean.

Premiazkoak ez diren egoerak

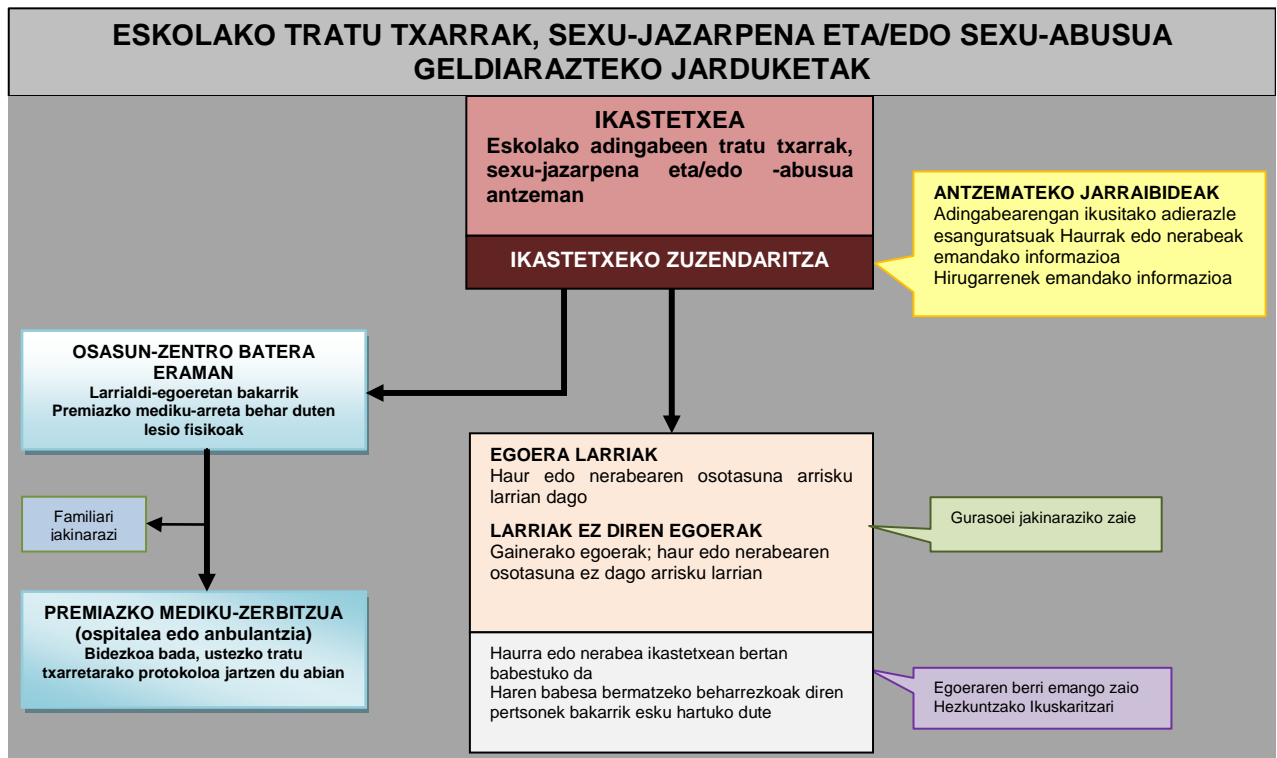
Gainerako egoerak, ustezko tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo -abusu egoerek haurraren edo nerabearen osotasuna berehala arriskuan jartzen ez dutenak. Horiek, beraz, izango dira egoera gehiena. Gurasoei jakinaraziko zaie.

Gogoratu behar da **osasun-zentroetara** ikastetxeak baino ezingo dituela eraman, baldin eta mediku batek berehala esku hartu behar duen lesiorik badago. Hala ez bada, gurasoei eman behar zaie adingabeengan antzemandako tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen berri.

Ikastetxeko Zuzendaritzari eta Ikuskaritzari jakinaraztea

Ikastetxean ikasle baten ustezko tratu txarren, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen berri duen eta/edo hura antzematen duen pertsonak ikastetxeko zuzendaritza jarri beharko du jakitun, eta zuzendaritzak dagokion ikuskatzailea. Ikuskatzaileak, aldi berean, Lurraldeko Ikuskaritza buruari eta Ordezkaritza buruari emango dio egoera horren berri.

Ustezko biktima den ikaslearen babesa eta jarraipena ikastetxe barruan egingo da; horretarako, behar besteko isilpekotasuna eta arreta bermatuko da, eta, horrela, adingabearen babesa bermatzeko beharrezkoak diren pertsonak baino ez dute esku hartuko.

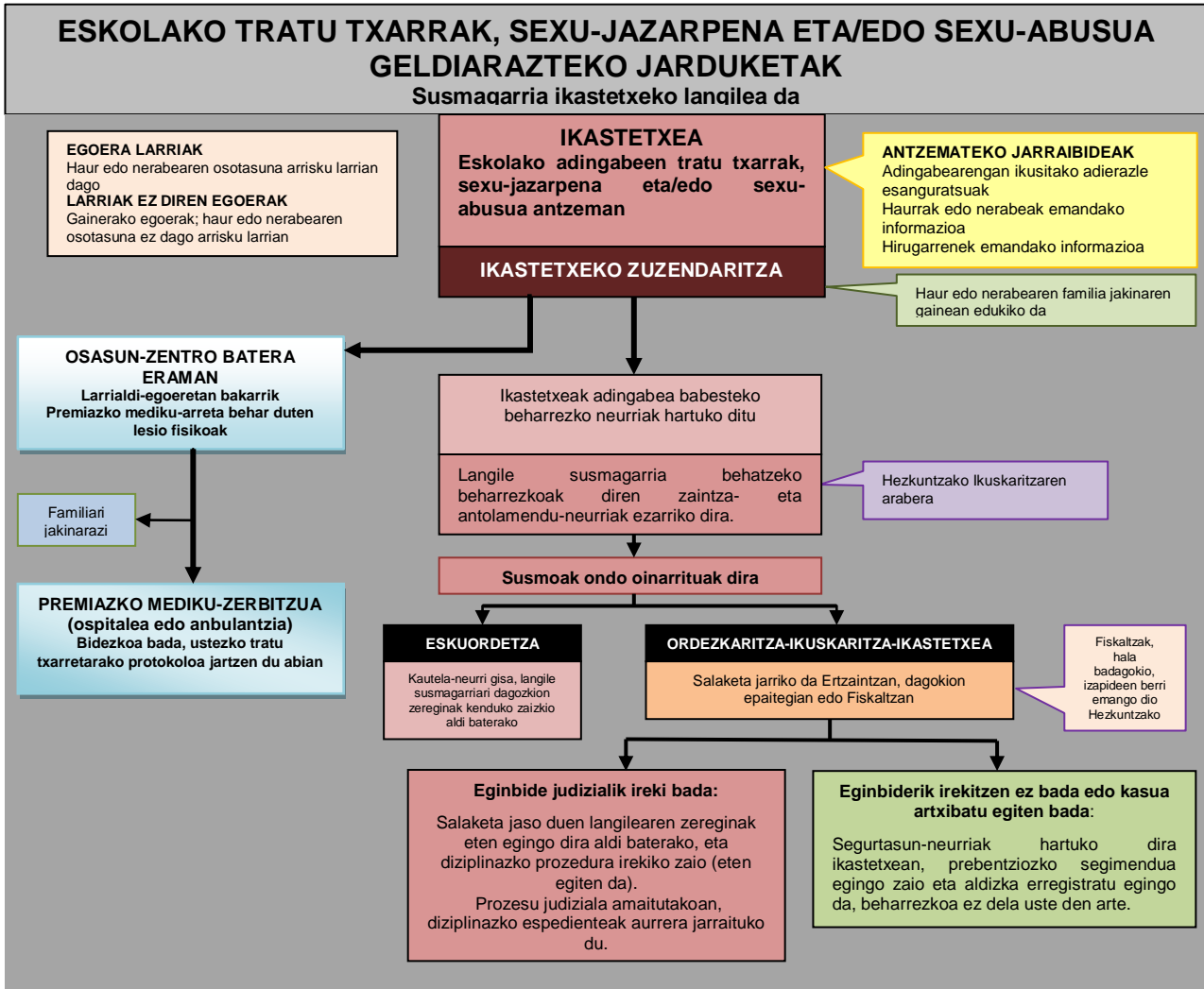
Pertsona susmagarria ikastetxeko langilea bada

Kolektibo horren barruan sartzen dira bai irakasleak eta ikastetxeko langileak, bai adingabeekin harremanetan egon ohi diren ikastetxeko langileak (monitoreak, jangelako begiraleak edo zaintzaileak, entrenatzaileak etab.), dela eskola-ordutegiaren barruan, dela kanpoan, betiere beren eginkizunak betetzen dituzten bitartean edo beren lanbidea eskola-barrutian edo instalazioen barruan betetzen ari direnean.

Edonola ere, ikastetxeak neurriak hartuko ditu adingabea berehalakoan babesten dela bermatzeko. Langile susmagarria behatzeko beharrezkoak diren zaintza- eta antolamendu-neurriak ezarriko dira, hezkuntza-ikuskaritzako zerbitzuari jarraikiz.

Salaketaren eraginpean dagoen ikastetxeko langileak ustez biktima den ikaslearekin bakarrik ez gotea bermatzen duten antolamendu-neurriak ezarriko dira,

Susmoak oinarrituta egonez gero, lurralde-ordezkaritzak, kautelazko neurri gisa, susmagarria den pertsonaren eginkizunak aldi baterako etetea erabaki ahalko du, eta zerbitzu eskudunekin koordinatuta hartuko ditu adingabeari behar bezalako laguntza emateko beharrezkoak diren neurriak.

Era berean, Zuzendaritzak, Ikuskaritzarekin eta lurraldeko ordezkariarekin batera, eskuratutako datuen arabera, Ertzaintzan, Epaitegian edo Fiskaltzan salaketa jarri behar den ala ez aztertuko du.

- Prozedura judiziala irekitzen den kasuan, hezkuntza-arloan eskumena duen sailak salatutako, ikertutako edo susmagarria den pertsonaren eginkizunak behin-behinean etetea erabaki ahalko du; horrela, bada, diziplina-prozedura eten egingo da, harik eta prozesu judizial irekia amaitu arte. Prozesu judiziala amaitzean, amaierako ebazpena edozein dela ere, diziplina-espedientearekin jarraituko da.
- Eginbideak irekitzen ez badira edo kasua artxibatzen eta largesten bada, berdin-berdin hartuko dira ikastetxean segurtasun-neurriak, besteak beste: eraginpean dauden pertsonen egoeraren prebentziozko segimendua eta segimendu horren ondorioen aldizkako erregistroa, harik eta beharrezkotzat jotzen ez diren arte.
- Fiskaltzak lurralde-ordezkaria espedientearen egiten diren izapide edo aldaketa esanguratsuen jakitun izango du, ondorioz jardun ahal izateko.

Adingabearen familiari jakinaraztea

Ikastetxeko zuzendaritzak egiten dituen jarduketan berri emango dio adingabearen familia; kasu horren inguruan esanguratsua izan daitekeen informazioa batuko du, eta, betiere, prozesuan diskrezio osoz jardungo du.

3.2.2. Hirugarrenek (familia barne) tratu txarrak, jazarpena eta/edo sexu-abusuak gertatu direla jakinaraztea edo salaketa jartzea zentroko langile baten aurka.

- **Susmo baten jakinarazpenaren kasuan**
Aurreko atalari jarraikiz jardungo da
- **Agintari eskudunaren aurrean salaketa formalak jartzea bada helburua**
Salaketa jasotzen duen agintaritzak (Fiskaltza, Polizia, Epaitegia) lurralde-ordezkaritari emango dio horren berri, adingabearen babes-neurriak antolatu ahal izateko, bai eta beharrezkoak diren gainerako neurriak ere, salbu eta jakinarazpen hori ez egitea justifikatzen duten arrazoiak badaude; kasu horretan, Fiskaltzak eta Epaitegiak beharrezkoak diren neurriak hartuko dituzte, arriskuak saihesteko edo babesa emateko eraginpean egon daitezkeen adingabeei.

Eginbideak hasten diren edo ez kontuan hartuta, aurreko ataletan aipatutako moduan jardungo da.

Elkarrenganako jakinarazpena Fiskaltzarekin, Ertzaintzarekin eta Epaitegiarekin

Kasu guztietan, salaketa jasotzen duen erakundeak beharrezkoa den komunikazioa ezarriko du lurralde-ordezkariekin, hark bere enplegatuari dagozkion jarduketan garapenaren berri izan dezan. (izapidetzeko ondartzea edo ez onartzea, largestea eta abar), erabaki egokiak hartu ahal izateko.

3.2.3. Ikastetxeak gurasoetako batek eragindako (besteak jakin gabe) tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen ustezko kasu baten berri izatea

Ikastetxeak kasu horietakoren baten berri badu, dela hirugarren baten eskutik, dela biktimaren beraren eskutik, hura zentroko Zuzendaritzari, Ikuskaritzari eta lurralde-ordezkaritari jakinarazi ondoren, informazioa benetakotzat jotzen bada, horren berri ez duen gurasoa jarriko da horren jakitun, eta salaketa egokia jarriko da Fiskaltzan, Polizian edo Epaitegian. Halaber, oinarritzko gizarte-zerbitzuei aurretiko kontsulta egingo zaie, babesgabetasuna egon badaiteke ere.

3.2.4. Ikastetxeak jakitea ikastetxetik kanpoko langile baten kontra tratatu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuengatiko salaketa judiziala daqoela

Ikastetxeak, betiere hezkuntza-ikuskaritzarekin koordinazioan, behin-behineko neurri batzuk hartuko ditu adingabea babesteko, eta arretaz begiratuko die salaketaren helburu den egoeraren inguruan frogak edo zantzuak izan daitezkeen seinaleei.

Babes-neurriak ikastetxean bertan hartuko dira, behar bezalako diskrezioz eta arduraz; horietan behar-beharrezko pertsonak baino ez dute esku hartuko.

4. HEZKUNTZA ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA OSASUN-ZERBITZUEN ARTEKO KOORDINAZIOA

Esku-hartze goiztiarraren eta koordinatuaren bidez, beharrezko laguntza eman dakioko arazo hori sufritzen ari den adingabeari, bai eta bere familiari ere; horrenbestez, helburuak beti izan behar du haur edo nerabeari laguntza ematea eta egoera hori konpontzeko bidea bilatzea.

Hori dela eta, adingabeak bizi dituen arriskuak ebaluatu behar dira, familiarekin ondoko ikerketa eta segimendua egitea bultzatuko duen harremana ezartzea zein garrantzitsua den ahaztu gabe.

Osakidetzako zerbitzuen erakunde guztiek babesgabetasun-egoerei edo haurren eta nerabeen aurkako tratu txarren egoerei erantzuteko osasun-jarduketa protokoloa dute, eta osasun-zerbitzuek eta gizarte-zerbitzuek batera ekiten diote arazoari.

Protokolo honek bi egoera mota desberdinen aurrean ikastetxeetatik esku hartzeko modua jasotzen du:

4.1. Premiaz jarduteko eskatzen duten lesio fisikoak edo egoerak antzematea

Premiaz jarduteko eskatzen duten lesio fisikoak edo egoerak antzematen diren kasuetan, ikastetxeak, tutoreak edo adingabearen arduraduna den tutore profesionalak (betiere zuzendaritzarekin adostuta) haurra edo nerabea **larrialdietarako mediku-zerbitzura** (ospitalekoa) eramango du **edo larrialdietarako zerbitzura** deituko du, eta horiek jarriko dute martxan kasu horietarako ezarritako protokoloa. Osasun-zerbitzuek uste baldin badute adingabearen osotasuna arriskuan egon daitekeela, osasun-zentroan geratuko da, ezarriko diren babes-neurrien berri izan arte.

Ikastetxeak familiari emango dio lekualdatzearen berri –aldi berean edo haurra edo nerabea osasun-zentroan dagoenean–, legezko tutoreen erreakzio posibleak kontuan hartuta (ihes egiteko arriskua, medikuaren arreta ez jasotzeko arriskua etab.).

4.2. Premiazko osasun-jarduketa behar ez duten egoerak

Premiazko osasun-jarduketa behar ez duten tratu txarra, sexu-jazarpena eta/edo sexu-abusua dagoelako susmoa baldin badago, zentroak aurretik kontsulta egingo die Udalaren gizarte-zerbitzuei, eta horiek balioetsiko dute lehen mailako osasun-zerbitzuekin batera esku hartzeko aukera, horiek egingo baitute adingabearen eta bere familiaren bilakaeraren segimendua.

5. HEZKUNTZA ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA ERTZAINZAREN/POLIZIAREN ARTEKO KOORDINAZIOA

5.1. Sarrera

Poliziak herritarrek beren eskubide eta askatasunez modu baketsuan gozaten dutela bermatu behar du. Eginkizun horrek are garrantzia handiagoa du, adingabeen eskubide eta askatasunak bermatu behar direnean; izan ere, adingabeak mendekotasun-egoeran bizi dira eta gizartearen etorkizuneko bilakaerari daude lotuta.

5.2. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak

Ertzaintzak hezkuntza-arloan eskumena duen sailarekin koordinazio hobea izateko, ikastetxeen esku du **Ikerkuntza Kriminaleko eta Polizia Judizialeko Sail Nagusia, Pertsonen Arloaren** bidez; beraz, ikastetxeak tratu txarren, sexu-jazarpenaren eta/edo sexu-abusuaren eremuko delitu batekin lotura izan dezaketen gertakarien susmorik, zantzurik edo berririk duenean, informazio hori sail horretako agenteei bideratu ahalko die.

Salaketa-prozesuan, agenteek datuak batzen lagunduko dute, informazioa egituratzeko, eta, hala badagokio, hartuko diren neurriak orientatu ahalko dituzte, dela premiazko kasu bati erantzuteko, dela geroagoko ikerketak egiteko.

Zerbitzu horren bidez, arreta maila bera eman nahi zaio edozein ikastetxeri, EAEko edozein lekutan gertatzen dela ere.

Honako hauek dira harremanetarako telefono-zenbakiak:

Arloko arduraduna	24 orduko taldea
677 91 73 02	677 91 52 84 677 91 72 23

24 orduko taldearen premiazko jarduketarik behar ez den kasuetarako, honako hau da arloko arduradunaren helbide elektronikoa: jperso@ertzaintza.eus

5.3. Poliziak adingabeko biktimen edo babesgabezia-egoeran dauden adingabeen kasuan esku hartzeko jarraibideak

- **Biktimarentzako arreta:** Beste edozein jarduketatan bezala, lehenengo eta behin biktima artatu behar da, berehala; kasu honetan, adingabeak. Behar duten laguntza eskaini behar zaie, mediku-zentro batera eraman, polizia-bulegoetara eta abar.
- **Informazioa batzea:** Jarraian, kasuarekin lotura duen informazio guztia batu behar da.
- **Zigor-arloko arau-haustea egotea:** Tartean diren helduek zigor-arloko arau-hausterik egin dutela susmatuz gero, ikerketak ezarritako prozedurari jarraituko dio, eta, horretarako, kautelazko neurri egokiak hartuko dira eta dagokion argiketa bideratuko da.
- **Gizarte-laguntza:** Adingabea bere aitaren, amaren edo familiartekoen zaintzapean geratu ezin denean edo hala egitea komeni ez denean, Aldundiko Adingabeen Zerbitzuarekin jarri beharko da harremanetan edo, hala badagokio, dagokion Udalaren laguntza-zerbitzuekin. Nolanahi ere, adingabea tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuaren biktima denean eta horrek delitua ekar dezakeenean, kontuan hartu beharko dira instrukzio-epaileak –ikerketa bera zuzentzen duen organoa den aldetik– edo, hala badagokio, Fiskaltzak eman ditzakeen eginbide, jarraibide edo kautelazko neurri zehatzak.

6. HEZKUNTZA-ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA FISKALTZAREN ARTEKO KOORDINAZIOA

Fiskaltzari dagokio justiziaren ekintza sustatzea, legezketasuna, herritarren eskubideak eta legeak babestutako interes publikoa defendatzeko.

Era berean, bere gain hartu, edo, hala badagokio, sustatu behar du jarduteko gaitasunik edo legezko ordezkariarik ez duten eta beraz beren kabuz jardun ezin duten pertsonen ordezkari eta defentsa. Gainera, lege zibilek ezartzen dituzten tutoretza-erakundeen eraketa sustatu behar du, eta pertsona babesgabeak babestea eta defendatzea helburu dutenetan parte hartu.

Hori dela eta, nabarmena da Fiskaltzak adingabeen babesgabezia edo tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen kasuetan esku hartzeak zenbateko garrantzia duen.

6.1. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak

Fiskaltzak, adingabeen babesgabezia edo tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuen kasuen berri duenean, salaketaren jatorria edozein dela ere, lege prozesalekin eta haurrak babesteko legeekin bat etorritik eta bere eskumenak baliatuta, bere ustez gertakariak ikertzeko beharrezkoa dena adostuko du, eta, ondorioz, haur edo nerabe baten aurkako ustezko tratu txarren edo sexu-abusuaren kasu batengatik prozedura judiziala irekitzeko eskatu ahalko du.

Fiskaltzak, kasuaren premia maila kontuan hartuta, organo judizial bideratzaileari eskatu ahalko dio adingabea zaintzeko eta babesteko egokitzat jotzen dituen neurriak hartzeko; hala ere, kasuaren berri eman beharko dio Haurrak eta Nerabeak Artatzeko Lurralde Zerbitzuari, egokitzat jotzen duen erabakia har dezan.

Ustezko tratu txar emailearen edo erasotzailearen aurka prozedura judiziala irekitzen denean, Fiskaltzak hezkuntzako lurralde-ordezkariari emango dio horren berri, zerbitzu eskudunekin koordinazioan adingabeari hezkuntza-eremuan babesa eman ahal izateko beharrezkoak diren neurriak hartzeko. Era berean, Fiskaltzak lurralde-ordezkaria espedienteko izapideen edo aldaketa esanguratsuen jakitun izango du, ondorioz jardun ahal izateko.

7. HEZKUNTZA-ARLOAN ESKUMENA DUEN SAILAREN ETA EPAITEGIAREN ARTEKO KOORDINAZIOA

Lehenengo eta behin, jaso behar da protokolo honetatik ezin dela jarraibidetik eman eta ezin direla mugatu epaile eta magistratuen jarduketa prozesalak, arau prozesalek xedatzen dutenaren arabera.

7.1. Prozedura eta koordinazio-jarraibideak

Salaketa Ertzaintzan, Polizian, hezkuntza-arloko sail eskudunean, Hezkuntza Ikuskaritzan edo ikastetxean, oinarrizko gizarte-zerbitzuetan eta abarretan jartzen bada, epaitegira eramango da, dauden froga eta/edo ebidentziekin.

Salaketa adingabe baten aurkako eta eskola-testuinguruan gertatzen diren tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusu egoeren ingurukoa izango da, betiere jakinez gero tratu txar emaileak gurasoak ez direla.

Egoera horietan, haur edo nerabea babestu behar da, familiari informazioa eman behar zaio eta beste erakunde batzuen jarduketa behar da, besteak beste, Ertzaintzarena, Fiskaltzarena, epaitegiarena eta abar. Beraz, prozedura berezia izango dute.

Gurasoak badira adingabearen babesgabetasunaren eragileak, orduan gizarte-zerbitzuek hartuko dute protagonismoa, eta horien artean dagoeneko ezarritako prozedurak jarraituko dituzte.

Instrukzio judizialaren fasearen hasieran, gertakari horren berri eman beharko zaio hezkuntzako lurralde-ordezkaritari, zerbitzu eskudunekin koordinazioan hartu ahal izateko haurrari edo nerabeari hezkuntza-eremuan babesa emateko beharrezko neurriak. Era berean, lurralde-ordezkarria espedienteko izapideen edo aldaketa esanguratsuen jakitun izango du, ondorioz jardun ahal izateko.

Gainera, babesari dagokionez, epaitegiaren eta Haurrak eta Nerabeak Artatzeko Lurralde Zerbitzuaren jarduketan arteko beharrezko koordinazioa lortu behar da, eta, beraz, komeni da epaitegiak jakinaraztea prozedura hasi dela eta, bidezkoa bada, artxibatu dela.

8. KOORDINAZIO-PROTOKOLOAREN SEGIMENDUA

Protokoloaren ebaluazioa eta segimendua

Urtero, Segimendu Batzordeak ebaluazioa egingo du, jakiteko protokoloa hura sortzeko helburu izan ziren beharretara egokitzen ote den eta, hala badagokio, aldaketa egokiak egingo ditu.

Protokoloaren funtzionamenduaren ebaluazioa egiteko, gutxienez, saio bat egingo da urtean. Saioa aipatutako batzordeko presidentek deituko du.

Segimendu Batzordearen eraketa:

- Hezkuntzako sailburuordea (presidente-lanak egingo ditu)
- Haurren politikaren inguruan eskumena duen zuzendaria
- Hezkuntzako ikuskatzaile nagusia
- Lurraldeko gizarte-zerbitzuen ordezkari bat
- Oinarrizko gizarte-zerbitzuen ordezkari bat
- Osasun Saileko ordezkari bat.
- Segurtasun Saileko ordezkari bat
- Hezkuntzako ikuskatzaile nagusiak izendatutako hezkuntza-arloko ikuskatzaile nagusi bat; idazkari-lanak egingo ditu

Segimendu Batzordea honen arduradun izango da:

- Jarduketan koordinazioa
- Sail bakoitzaren protokolo berezien koordinazioa
- Behatokia:
 - Tratu txar, sexu-jazarpen eta/edo sexu-abusuaren datuak
 - Jarduketan eraginkortasunari buruzko datuak
 - Datuen analisisa oinarri hartuta eginiko proposamenak

ERANSKINAK

I. ERANSKINA: ESKOLAKO TRATU TXARREN, SEXU-JAZARPENAREN ETA/EDO SEXU-ABUSUAREN AURKAKO SALAKETAK DAUDENERAKO JARDUKETEN ESKEMA OROKORRA

ESKOLAKO TRATU TXARRAK, SEXU-JAZARPENAREN ETA/EDO SEXU-ABUSUA GELDIARAZTEKO JARDUKETAK	
Antzematea	<p>Salaketa ertzain-etxean, polizia-etxean edo dagokion epaitegian egin behar da.</p> <p>Behar bezala oinarritutako ebidentziak Tratu txarren eta/edo sexu-abusuaren</p>
Jakinarazpenak / informazioak	<p>Salaketa jasotzen duen erakundeak epaitegiari jakinarazten dio, eta hark hezkuntzaren arloko eskumeneko sailari</p> <p>Salaketa jasotzen duen erakundeak horren berri eman behar dio hezkuntzaren arloan eskumena daukan sailari</p>
Eginbide judizialak,...	<p>Babes- eta zigor-sistemaren esku-hartzea hasieratik, eta biktimaren berehalako babesa. Kasu horretan, eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan.</p> <p>Sistema judiziala: eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan.</p>
Erakunde/estamentu bakoitzak hartu beharreko neurriak	<p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u> haurra edo nerabea babesteko behar diren neurriak hartuko ditu modu koordinatuan. <u>Ikastetxeak</u> egiten ari diren jarduketan berri emango dio, bidezkoa bada, adingabearen familiari.</p> <p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, aplika daitekeen esku-hartze penala alde batera utzi gabe, berehalakoan eman beharko dio babesa haur edo nerabeari. Horretarako, adingabea babesteko neurriak hartuko ditu modu koordinatuan. <u>Ikastetxeak</u>, bidezkoa bada, egiten ari diren jarduketan berri emango dio haur edo nerabearen familiari.</p>

ESKOLAKO TRATU TXARRAK, SEXU-JAZARPENA ETA/EDO SEXU-ABUSUA GELDIARAZTEKO JARDUKETAK

Antzematea	<p style="text-align: center;">Ikastetxeak kasua antzematen du edo salaketa jartzen da hezkuntzaren arloan eskumena duen sailean, Hezkuntzako Ikuskaritzan edo ikastetxean, gizarte-zerbitzuetako zentroetan...</p>
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Behar bezala oinarritutako ebidentziak</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Tratu txarren eta/edo sexu-abusuaren</div> </div>
Jakinarazpenak / informazioak	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p>Salaketa jasotzen duen erakundeak Adingabeen Fiskaltzari helaraziko dio, frogekin eta/edo ebidentziekin batera Salaketa jaso duen erakundea ez bada hezkuntzaren arloan eskumena duen saila, azken horri egoeraren berri eman beharko dio Adingabeen Fiskaltzak</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p>Salaketa jasotzen duen erakundeak horren berri eman behar dio hezkuntzaren arloan eskumena daukan sailari</p> </div> </div>
Eginbide judizialak,...	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p><u>Sistema judiziala</u>: babes- eta zigor-sistemaren esku-hartzea hasieratik, eta biktimaren berehalako babesa. Kasua aztertu ondoren, eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan.</p> </div>
Erakunde/estamentu bakoitzak hartu beharreko neurriak	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak haurra edo nerabea babesteko behar diren neurriak hartuko ditu modu koordinatuan.</p> <p><u>Ikastetxeak</u> egiten ari diren jarduketan berri emango dio, bidezkoa bada, adingabearen familiari.</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, egon daitekeen esku-hartze penala alde batera utzi gabe, berehalakoan eman beharko dio babesa haur edo nerabeari. Horretarako, adingabea babesteko neurriak hartuko ditu modu koordinatuan.</p> <p><u>Ikastetxeak</u>, bidezkoa bada, egiten ari diren jarduketan berri emango dio haur edo nerabearen familiari.</p> </div> </div>

ESKOLAKO TRATU TXARRAK, SEXU-JAZARPENA ETA/EDO SEXU-ABUSUA GELDIARAZTEKO JARDUKETAK

Ustez tratu txarrak eta/edo jazarpena eragin duen pertsona ikastetxeko langilea da

Antzematea	<p>Salaketa ertzain-etxean, polizia-etxean edo dagokion epaitegian egin behar da.</p>
Behar bezala oinarritutako ebidentziak	<p>Tratu txarren eta/edo sexu-abusuaren susmoa bakarrik dago</p>
Jakinarazpenak / informazioak	<p>Salaketa jasotzen duen erakundeak epaitegiari jakinarazten dio, eta hark hezkuntzaren arloko eskumeneko sailari</p> <p>Salaketa jasotzen duen erakundeak horren berri eman behar dio hezkuntzaren arloan eskumena daukan sailari</p>
Eginbide judizialak, ...	<p>Babes- eta zigor-sistemaren esku-hartzea hasieratik, eta biktimaren berehalako babesa. Kasu horretan, eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan.</p> <p>Sistema judiziala: eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan.</p>
Erakunde/estamentu bakoitzak hartu beharreko neurriak	<p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, kautela-neurri gisa, eten egingo ditu aldi baterako tratu txarrak eta/edo jazarpena eragin dituen funtzionarioaren zereginak, bat etorritik indarreko administrazio-prozedurarekin eta diziplinazko araubidearekin; horrez gain, eskumeneko zerbitzuekin koordinatuta, haur edo nerabeari babesa emateko beharrezko neurriak hartuko ditu. Funtzionarioari diziplinazko administrazio-espeditentea irekitzen bazaio, hori gelditu egingo da irekitako prozesu judiziala amaitu arte. Prozesua amaitzen denean, diziplinazko espedienteak aurrera jarraituko du.</p> <p><u>Ikastetxeak</u> egiten ari diren jarduketan berri emango dio, bidezkoa bada, adingabearen familiari, eta kasuarekin loturan adierazgarria izan daitekeen informazioa bilduko du, zuhurki.</p> <p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, egon daitekeen esku-hartze penala alde batera utzi gabe, berehalakoan eman beharko dio babesa haur edo nerabeari. Hori dela eta, eginbide judizialak irekitzen badira, eten egingo ditu aldi baterako tratu txarrak eta/edo jazarpena eragin dituen funtzionarioaren zereginak, bat etorritik indarreko administrazio-prozedurarekin eta diziplinazko araubidearekin; horrez gain, eskumeneko zerbitzuekin koordinatuta, adingabeari babesa emateko beharrezko neurriak hartuko ditu.</p> <p>Eginbiderik ireki ez bada edo kasua artxibatu egin bada, berdin-berdin hartuko dira haur edo nerabea babesteko eta dagokion funtzionarioa zaintzapean edukitzeko neurriak.</p> <p><u>Ikastetxeak</u>, bidezkoa bada, egiten ari diren jarduketan berri emango dio adingabearen familiari.</p>

ESKOLAKO TRATU TXARRAK, SEXU-JAZARPENA ETA/EDO SEXU-ABUSUA GELDIARAZTEKO JARDUKETAK

Ustez tratu txarrak eta/edo jazarpena eragin duen pertsona ikastetxeko langilea da

Antzematea	<p>Salaketa jartzen da hezkuntzaren arloan eskumena duen sailean, Hezkuntzako Ikuskaritzan edo ikastetxean, gizarte-zerbitzuetako zentroetan...</p> <p>Behar bezala oinarritutako ebidentziak</p> <p>Tratu txarren eta/edo sexu-abusuaren susmoa bakarrik dago</p>
Jakinarazpenak / informazioak	<p>Salaketa jasotzen duen erakundeak Adingabeen Fiskaltzari helaraziko dio, frogekin eta/edo ebidentziekin batera Salaketa jaso duen erakundea ez bada hezkuntzaren arloan eskumena duen saila, azken horri egoeraren berri eman beharko dio Adingabeen Fiskaltzak</p> <p>Salaketa jasotzen duen erakundeak horren berri eman behar dio hezkuntzaren arloan eskumena daukan sailari</p>
Eginbide judizialak,...	<p><u>Sistema judiziala</u>: babes- eta zigor-sistemaren esku-hartzea hasieratik, eta biktimaren berehalako babesa. Kasu horretan, eginbideak eta/edo ikerketa-ildoak irekiko dira salaketaren ondoren irekitako instrukzio judizialen baitan. Adingabeen Fiskaltzak, kasua aztertu ostean, prozedura judizial bat irekiko du ustez tratu txarrak edo abusuak eragin dituen funtzionarioaren aurka.</p>
Erakunde/estamentu bakoitzak hartu beharreko neurriak	<p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, kautela-neurri gisa, eten egingo ditu aldi baterako jazarpena eragin duen funtzionarioaren zereginak, bat etorritik indarreko administrazio-prozedurarekin eta diziplinazko araubidearekin; horrez gain, eskumeneko zerbitzuekin koordinatuta, haur edo nerabeari babesa emateko beharrezko neurriak hartuko ditu. Funtzionarioari diziplinazko administrazio-espeditentea irekitzen bazaio, hori gelditu egingo da irekitako prozesu judiziala amaitu arte. Prozesua amaitzen denean, diziplinazko espeditenteak aurrera jarraituko du.</p> <p><u>Ikastetxeak</u>, bidezkoa bada, egiten ari diren jarduketan berri emango dio haur edo nerabearen familiari.</p> <p><u>Hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak</u>, egon daitekeen esku-hartze penala alde batera utzi gabe, berehalakoan eman beharko dio babesa haur edo nerabeari. Hori dela eta, eginbide judizialak irekitzen badira, eten egingo ditu aldi baterako tratu txarrak eta/edo jazarpena eragin dituen funtzionarioaren zereginak, bat etorritik indarreko administrazio-prozedurarekin eta diziplinazko araubidearekin; horrez gain, eskumeneko zerbitzuekin koordinatuta, adingabeari babesa emateko beharrezko neurriak hartuko ditu.</p> <p>Eginbiderik ireki ez bada edo kasua artxibatu egin bada, berdin-berdin hartuko dira adingabea babesteko eta dagokion funtzionarioa zaintzapean edukitzeko neurriak.</p> <p><u>Ikastetxeak</u>, bidezkoa bada, egiten ari diren jarduketan berri emango dio haur edo nerabearen familiari.</p>

II. ERANSKINA: DOKUMENTUEN EREDUAK

II.1 eranskina

HAURTZARO ETA NERABEZAROKO ARRISKU-EGOERAK JAKINARAZTEKO FITXA

Data	
------	--

Jakinarazpena egiten duen edo egoera bideratzen duen pertsonaren datuak:

Izen-deiturak	Zerbitzua
Kargua edo lanpostua	Tel.
Helbidea	Faxa
	Helbide elektronikoa

Adingabeen datuak:

Izen-deiturak	Jaioteguna	Generoa	Nazionalitatea

Adingabeen helbidea:

Zein da haien ohiko helbidea?
Non daude orain?

Arduradunak:

Izen-deiturak	Senidetasuna	Helbidea	Tel.

Beste senide batzuk:

Izen-deiturak	Senidetasuna	Helbidea	Tel.

Jakinarazpenaren arrazoa (deskribapen laburra). Noiztik dugu egoera honen berri eta zer maiztasunekin gertatzen da?

- Kalte- edo ondoez-adierazleak hurrengan (fisikoak, jarrerari dagozkionak, garapen kognitiboari dagozkionak, berdinekiko eta helduekiko harremanetan ikusitakoak...).
- Familiari eragiten dioten beste arazo esanguratsu batzuk.
- Gurasoek, tutoreek edo zaintzaileek hurrekiko duten jarrera

- Adingabearen arduradunen eta jakinarazpena egiten duen ikastetxearen/profesionalaren arteko harreman mota
- Jakinarazpena egin duen ikastetxeak/profesionalak arazo honen harira egindako jarduketak (gurasoekin, haurrekin beste erakunde batzuekin...) eta lortutako emaitzak

Arduradunek badute jakinarazpen honen berri? Nola erreakzionatu dute informazio hori jasotzean? Gizarte-zerbitzuek emandako laguntza jasotzeko prest daude? Arazo/zailtasunaren kontzientzia maila

Garrantzitsutzat jotzen den bestelako informazioa

.....
Sinadura

.....
Sinadura

II.2 eranskina

GURASOEI JAKINARAZTEKO IDATZIA

Jakinarazpenaren data

.... jaun-andreak,

Jakinarazten dizuegu ikastetxe honek Gizarte Zerbitzuei eman diela zuen seme/alaba -----
------(r)en egoeraren berri, egoera hori balora dezaten eta, egokitze jotzen badute, esku
har dezaten, antzemandako arazoak konpontze aldera.

- -----(e)ko Udal Gizarte Zerbitzuak
- Foru Aldundiko Haur eta Nerabeen Babeseko Zerbitzua ⁷
- -----(e)ko Guardiako Epaitegia
- -----(e)ko Ertzaintzaren polizia-etxea ⁸

Jakinarazpen hau Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko Legearen (otsailaren 18ko 3/2005) 25.2. artikuluan xedatutakoari jarraikiz egin da: "...hezkuntza-zentroetako titularrek eta langileek adingabeen babesaren arloan eskumena duten herri-administrazioei jakinarazi behar dizkiete, edo, beharrezkoa bada, Fiskaltzari edo epaileari, haurren babesgabetasuna ekar dezaketen egitateak".

Ikastetxearen jakinarazpenaren ondoren jarraituko den prozesuari buruzko informazio gehiago nahi izanez gero, jarri harremanetan aipatutako Gizarte Zerbitzuekin eta/edo _____ko Foru Aldundiko Haur eta Nerabeen Babeseko Zerbitzuarekin.

Begirunez,

SIN.:

⁷ Bete laukia X batekin edo aipatu bakarrik zein gizarte-zerbitzuri egin zaion jakinarazpena, eta bestea kendu

⁸ Bete laukia X batekin edo aipatu bakarrik zer instantzian jarri den salaketa, eta bestea kendu

II.3 eranskina

JARRAIPENA ELKARLANEAN EGITEKO ESKAERA

XXX Ikastetxea
 Zuzendaritza

_____ko Foru Aldundiko Haurren eta Nerabeen Babeseko Zerbitzua, haurren eta nerabeen babesean dituen eskumenak gauzatzu, behean adierazten den eta zuen ikastetxean ikasten ari den adingabearen egoeraren jarraipena egiten ari da, adingabearen inguruko ikerketa eta balorazio prozesu bat burutu ondoren:

- **Ikaslearen izen-abizenak / jaiotze-data / gurasoen edo legezko arduradunen datuak.**

Eusko Legebiltzarraren 2005eko otsailaren 18ko 3/05 Legeak, haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babestekoak, 25.2 artikuluan xedatutakoaren arabera (EHAA, 59 zk., 2005eko martxoaren 30ekoa), horrelako prozesu batean ikastetxeetako titularrek eta langileek Foru Aldundiari laguntza emateko betebeharrak dute gerta litezkeen babesgabezia egoerak saihesteko eta konpontzeko; hala, esku hartzeen kalitatea eta eraginkortasuna bermatzeko beharrezkoak diren datuak eta informazioak eman beharko dituzte, betiere diskrezioz jokatu.

Laster, haurren jarraipena egingo duten teknikariak zuekin harremanetan jarriko dira goian adierazitako gaiaren inguruan zuen lankidetzak eta informazioa eskatzeko.

- **Kasuan artuko diren profesionalak eta telefonoa.**

Prozedura honen inguruko zalantzarik argitu nahi izanez gero edo kasuari dagokionez garrantzitsua izan daitekeen informaziorik eman nahi izanez gero, profesional horiekin harremanetan jar zaitezke.

Aldez aurretik zuen laguntza eskertuz, adeitsuki agurtzen zaituztet.

El Servicio de Protección a la Infancia y la Adolescencia de la Diputación Foral de _____, en el ejercicio de sus competencias en materia de protección a la infancia y adolescencia, esta llevando a cabo un proceso de seguimiento de la situación en la que se encuentra la siguiente persona menor de edad que ha sido escolarizada en su centro escolar, tras realizar un proceso de investigación y valoración en torno al mismo:

- **Nombre y apellidos del/la alumno/a/ fecha de nacimiento/ datos de identidad de sus progenitores o responsables legales**

De conformidad con el Art. 25.2 de la Ley del Parlamento Vasco 3/2005, de 18 de febrero, de Atención y Protección a la Infancia y adolescencia (BOPV nº 59, de 30 de marzo de 2005) dentro de un proceso de este tipo los titulares de los centros educativos y el personal de los mismos están obligados a colaborar con la Diputación Foral para evitar y resolver situaciones de posible desprotección, debiendo de comunicar los datos e informaciones que resulten necesarios y suficientes para garantizar la calidad y la eficacia de las intervenciones, actuando con la debida reserva.

Próximamente los/as técnicos/as encargados/as de realizar el seguimiento de este niño/a se pondrán en contacto con usted/es para solicitarle/s su colaboración e información en el sentido apuntado anteriormente.

- **Profesionales asignados/as al caso y teléfono.**

En el caso de que deseen aclarar cualquier duda con respecto a este procedimiento o comunicar información que resulte relevante en torno al caso, pueden ponerse en contacto con los citados/as profesionales:

Agradeciendo de antemano su colaboración, les saluda atentamente

Sin.:

Haurren eta Nerabeen Babeseko Zerbitzua – Servicio de Protección a la Infancia y la Adolescencia

25. artikulua.- *Erakundeen arteko lankidetzak eta norbanakoen lankidetzak.* "2.- Halaber, hezkuntza-zentroetako titularrek eta langileek adingabeen babesean arloan eskumena duten herri-administrazioei edo, beharrezkoa bada, Fiskaltzari edo epaileari jakinarazi behar dizkiete haurrenganako tratu txarrak, haurren babesgabetasuna edo horien arrisku-egoera ekar dezaketen egitateak, eta halaber adierazi beharko dizkiete horrelakoetan behar diren esku-hartzeak eraginkorrak eta kalitatezkoak izango direla bermatzeko behar diren datu guztiak; orobat, elkarlanean aritu beharko dute horrelako egoerak eragozteko eta konpontzeko, baina betiere adingabeen lehentasunezko interesak edukiko dira kontuan."

25. artikulua.- Erakundeen arteko lankidetzak eta gizarte-kohesioa "2.- Asimismo, los titulares de los centros educativos y el personal de los mismos están obligados a poner en conocimiento de las administraciones públicas competentes en materia de protección de personas menores de edad, o cuando sea necesario del ministerio fiscal o de la autoridad judicial, aquellos hechos que puedan suponer malos tratos o la existencia de desprotección o riesgo infantil, debiendo comunicar los datos e informaciones que resulten necesarios y suficientes para garantizar la calidad y la eficacia de las intervenciones, así como colaborar con las citadas administraciones para evitar y resolver estas situaciones, si bien deberán tenerse siempre en cuenta los intereses prioritarios de las personas menores de edad."

II.4 eranskina

JAKINARAZPENA EGIN DUENARI ZUZENDUTAKO ARRISKU- EDO BABESGABETASUN-EGOEREI BURUZKO OFIZIOA/JAKINARAZPENA

Hartzailea

Jaun/andre horiek,

.....(e)(a)n, adingabeari buruzko arrisku-egoera posible baten jakinarazpen-orria jaso dugu(e)ko Oinarrizko Gizarte Zerbitzuan.

Honen bidez, eskerrak eman nahi dizkizuegu adingabe(ar)engatiko interesa erakusteagatik eta zerbitzu honi laguntzeagatik. Jakinarazi nahi dizuegu, halaber, haurrei eta nerabeei eragiten dieten arrisku-egoeretan esku hartzeko ezarritako Udal Protokoloarekin bat etorritz,

(Aukeratu 3 ataletako bat, eta kendu gainerakoak)

- kasua ikertzeko eta baloratzeko prozesuari ekin diogula; horrenbestez, laster **zuekin harremanetan jarriko gara, jasotako informazioa egiaztatzeko eta egiten ditugun aurrerapenen berri emateko.**

Zerbitzu honetan, gizarte-langile hau arduratuko da kasuaz:

- une honetan honako esku-hartze hauek gauzatzen ari garela adingabeekin eta haien familiarekin (aukeratu esku-hartzeak): gizarte eta hezkuntzaren arloko esku-hartzea, arreta psikosoziala, Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak egindako jarraipena. Horrenbestez, laster zuekin harremanetan jarriko gara, jarduketak koordinatzeko.

Zerbitzu honetan, gizarte-langile hau arduratuko da kasuaz:.....

-(e)(a)n, itxi egin da adingabe hauen espedientea, eta esku-hartzea eskatu zaio *(aukeratu)* Aldundiko Haurren Zerbitzuari, Bilboko Adingabeen Fiskaltzari eta(e)ko Udaleko Gizarte Zerbitzuei (harremanetarako pertsona:

Eskerrik asko berriro ere zuen interesagatik, eta espero dugu ezartzen den lankidetzaren bateragarria izatea adingabeen eta haien guraso/titularren intimitatea eta haien informazioaren konfidentziasuna gordetzeko eskubidearekiko errespetuarekin. Adeitasunez agurtzen zaituztet,

Gizarte-langilea

.....

Bidaltzailea:

Oinarrizko GZ

Helbidea

Harremanetarako telefonoak

II.5 eranskina

IKASTETXEARI ZUZENDUTAKO ESKAERA, HAURRA BERTATIK ATERATZEKO

200_ko ren (a)n

Zuzendari jauna/andrea:

_____-ko Foru Aldundiak, Kode Zibilaren 172. artikuluan eta Euskal Autonomia Erkidegoko 2005eko otsailaren 18ko Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko Legearen 60. artikuluan oinarrituta, ko ... zk. Foru Aginduaren bitartez (honekin batera dihoakizue kopia), erabaki hau hartu du:

— (adingabearen izen-abizenak)

babes egoeran deklaratzera eta bere tutoretzapean hartzea, guraso agintea aldi baterako etenda.

Foru Aldundiko Haurren Babes Zerbitzuak laguntza eskatzen dio ikastetxe horri, aipatu den ikaslea izendatu zaion haur babeseko zentrora eramateko. Eskaera EAEko 2005eko otsailaren 18ko Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko Legearen 25.2 artikuluan oinarrituta egiten du.

Adingabea haur babeseko zentrora eramatea egun honetan ordu honetan egingo da:,

Adingabea eramateko, Foru Aldundi honen baimena duten teknikariak bertaratuko dira.

Beharrezkoa balitz, eramateko garaian adingabearen eta teknikarien segurtasuna bermatuta egon dadin, haiekin batera ertzainak joango dira, kaleko jantziekin.

Adingabea ikastetxetik zentrora eramateko jarduketak, ahal den neurrian, honela koordinatuko dira: adingabea ikastetxetik haur babeseko zentrora eramaten den garaian, Foru Aldundiak gurasoei aurrez aurre jakinaraziko die bere bulegoetan beren seme edo alaba zaintzarako izendatu zaion babes zentroan sartu dutela.

Aldez aurretik zure laguntza eskertuz, adeitasunez agurtzen zaitut.

Sr./Sra. Director/a:

Les informamos de que la Diputación Foral de _____, de conformidad con el Artículo 172 del Código Civil y artículo 60 de la Ley Vasca 3/2005, de 18 de febrero, de Atención y Protección a la Infancia y Adolescencia, por Orden Foral núm.... de fecha----- - (cuya copia se adjunta) ha acordado declarar la situación de desamparo y asumir la tutela, con suspensión temporal de la patria potestad de los padres, de el/la niño:

— (Nombre y apellidos del menor)

Al amparo de lo dispuesto en el Artículo 25.2 de la Ley Vasca 3/2005, de 18 de febrero, de Atención y Protección a la Infancia y Adolescencia, el Servicio de Protección a la Infancia de la Diputación Foral requiere de la colaboración de ese centro escolar a fin de proceder al traslado de el/la alumno/a antes citado/a al centro de protección infantil designado para el ejercicio de su guarda.

El traslado tendrá lugar el próximo día ----- a las -----.

Para realizar el traslado, acudirán los/as técnicos/as autorizados por esta Diputación Foral.

Con el objeto de garantizar la seguridad de el/la niño/a y la de los técnicos/as intervinientes, si se viera necesario, agentes de la Ertzaintza acompañarán éstos/as últimos/as durante el traslado, actuando de paisano.

Las actuaciones relativas a la salida de el/la niño/a del centro escolar se coordinarán, en la medida de lo posible, de la siguiente manera: mientras se traslada a la persona menor de edad del centro escolar al centro de protección infantil, la Diputación Foral notificará a los padres de forma presencial en sus oficinas que se ha procedido a efectuar el ingreso de su hijo/a en el centro de protección designado para el ejercicio de su guarda.

Agradeciendo de antemano su colaboración, les saluda atentamente

Sin.:

**HAUR ETA NERABEEN BABESEKO ZERBITZUA
SERVICIO DE PROTECCIÓN A LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA**

II.6 eranskina

UDAL-ZERBITZUEN INFORMAZIO-ESKAERA

Atala/Sección**S.I.**

Aipamena/Referencia**C.A.V./**

Gaia/Asunto

Erref:

Jasotzailea/Destinatario

Foru Aldundiko Umeen Zerbitzuak / Udal Zerbitzu Sozialak (*adierazi egokiena*), espediente bat dauka irekita mutilaren, neskaren, nerabearen izenean (*adierazi dagokiona*) (*izen-abizenak larriz*) (jaiotze-data:.....).

Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legeak 49., 53. eta 54. artikuluen bidez udal zerbitzu sozialei (udalak) eta lurralde zerbitzu sozial espezializatuei (foru aldundiak) ematen die babesgabetasun-egoerak ebaluatzeko eta egoera horiei laguntza emateko eskumena.

Haurrak eta nerabeak babesteko sistema aldatzeko uztailaren 28ko 26/2015 Legearen 22 quater artikulua erakundeak euren artean lankidetzan aritzeko betebeharra, zeina honela gauzatzen baita:

1. Lege horren II. tituluko I. kapituluan ezarritako helburuak betetzeko, administrazio publiko eskudunek, interesdunaren adostasunik gabe, adingabearen egoera ebaluatzeko beharrezko diren datuak bildu eta tratatu ahal izango dituzte, adingabeari berari buruzko datuak zein haren familia-inguruneari eta ingurune sozialari buruzkoak. Profesionalek, erakunde publikoek zein pribatuek eta, oro har, edozein pertsonak adingabe, guraso, tutore, zaintzaile edo harrera-egileei buruzko txostenak eta aurrekariak emango dizkiete administrazio publikoei helburu honetarako eskatzen zaizkienean, eta ez da beharrezkoa izango ukituaren adostasuna izatea.

Lege-manu hori betetzeko eta mutilaren, neskaren, nerabearen (*adierazi dagokiona*) babesgabetasun-egoera ebaluatu ahal izateko, Udal Zerbitzu Sozialak/Umeen Zerbitzuak

El Servicio de Infancia de la Diputación Foral / El Servicio Social Municipal (*elegir el indicado*), mantiene abierto expediente de protección a nombre del niño, niña o adolescente (*elegir uno*)(*nombre y apellidos en mayúsculas*)....., nacido/a (*elegir uno*) el.....

La ley 3/2005, de 18 de febrero, de Atención y Protección a la Infancia y la Adolescencia, en base a sus artículos 49, 53 y 54 atribuye la competencia para valorar y atender las situaciones de desprotección a los Servicios Sociales Municipales (Ayuntamientos) y a los Servicios Sociales Territoriales Especializados (Diputaciones Forales).

La ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia, en su artículo 22 quáter, establece el deber de colaboración interinstitucional, que se concreta en:

1. Para el cumplimiento de las finalidades previstas en el capítulo I del título II de esta ley, las Administraciones Públicas competentes podrán proceder, sin el consentimiento del interesado, a la recogida y tratamiento de los datos que resulten necesarios para valorar la situación del menor, incluyendo tanto los relativos al mismo como los relacionados con su entorno familiar o social. Los profesionales, las Entidades Públicas y privadas y, en general, cualquier persona facilitarán a las Administraciones Públicas los informes y antecedentes sobre los menores, sus progenitores, tutores o guardadores o acogedores, que les sean requeridos por ser necesarios para este fin, sin precisar del consentimiento del afectado.

En cumplimiento de este precepto legal y a fin de valorar la posible situación de desprotección del/de la mencionado/a niño, niña o adolescente (*elegir el indicado*) por parte de

(adierazi dagokiona) **eskatzen du txostenak bidaltzeko honi buruz: haren egoera pertsonalari buruz (higiene, elikadura, janzkera eta abarrei lotutako baldintzak), eskolan duen egoerari buruz (errendimendua, ikasgelan agertzen duen portaera, ikastetxera joaten den, eta abar), familia-egoerari buruz (familia noraino kezkatzen den adingabeak duen eskola-bilakaera dela eta, adibidez) eta egoera sozialari buruz (berdinekin duen harremana).**

Izan ere, informazio hori funtsezkoa da (adierazi dagokiona) adingabearen egoera ebaluatzeko eta, beraz, adingabeari laguntza egokia ahalik eta arinen ematea ahalbidetuko duten erabaki eta esku-hartze egokienak hartzeko, hala bermatuko baitugu adin gabearen interes gorenari.

Aldez aurretik zuen laguntzagatik eskerrak emanez, edozein zalantza argitzeko, udal-zerbitzu sozialarekin /lurralde zerbitzu sozial espezializatuarekin (adierazi dagokiona) jar zaitzekete harremanetan,telefono-zenbakian.

_____ -n, 201__ (e)ko _____ aren __ (e)(a)n.

este Servicio Social Municipal / Servicio de Infancia (*elegir el indicado*), se solicita la **remisión de informes relativos a su situación personal (condiciones higiénicas, de alimentación, vestido, etc.), escolar (rendimiento académico, actitud en el aula, asistencia al centro escolar, etc.), familiar (grado de implicación de la familia en la evolución escolar, etc.) y social (relación con los iguales, etc.).**

Esta información resulta fundamental para valorar la situación del/de la menor (*elegir el indicado*) y poder en consecuencia adoptar las decisiones e intervenciones más apropiadas que aseguren en el menor plazo de tiempo posible su adecuada atención, garantizando así el respeto a su interés superior.

Agradeciendo de antemano su colaboración, para cualquier duda o aclaración pueden ponerse en contacto con el Servicio Social Municipal /Servicio Social Territorial Especializado (*elegir el indicado*) en el número de teléfono

En _____, ade de 20...

III. ERANSKINA GIZARTE-ZERBITZUEN HELBIDEAK ETA TELEFONOAK

GIZARTE-ZERBITZUAK Harremanetarako telefonoak

1. Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen telefono-zenbakiak

Esteka honetan duzu Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen zerrenda bat, lurralde historikoaren eta udalerraren arabera ordenatuta, eta horien telefono-zenbakiak:

http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.eus/r45-contss/es/contenidos/informacion/directorio_ssb/es_dir_ssb/dir_ssb.html

ARABA:

GASTEIZKO UDALA

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak eta Udalaren Gizarte Larrialdietarako Zerbitzuak

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak (OGZ) (Vitoria- Gasteiz)

Gizarte-etxeak	Telefono-zenbakia	Helbidea
Abetxuku	945 16 26 57	Abetxuku, Kooperatiba plaza 8
Aldabe	945 16 19 19	Aldabe, Arriagako atea 1A
Arana	945 16 17 35	Arana, Aragoi 7
Ariznabarra	945 16 26 51	Ariznabarra, Pablo Neruda 5
Arriaga	945 16 17 74	Arriaga, Francisco Xabier Landaburu 9-A
Landatxo	945 16 16 82	Landatxo, Santa Maria 4
Pilar	945 16 12 80	Pilar, Konstituzio plaza 5
Hegoalde	945 16 18 77	Hegoalde, Alberto Schommer 10
Ibaiondo	945 16 18 15	Ibaiondo, Landaberde 31
Iparralde	945 16 17 41	Iparralde, Zuberoa plaza 1
Judimendi	945 16 17 39	Judimendi, Judimendi hiribidea 26
Lakua	945 16 26 34	Lakua, Etxanobetarren zidorra 2
Salburua	945 16 16 39	Salburua, Bratislava hiribidea 2

Udalaren Gizarte Larrialdietarako Zerbitzua
San Antonio 10; telefonoa: 945 13 44 44

Lurraldeko gainerako lekuak: Zerrenda erantsitako taulan

Esteka:

http://www.vitoria-gasteiz.org/we001/was/we001Action.do?idioma=eu&nuevaPag=&uid=_55003476_11a4caa71a3_7fc9&aplicacion=wb021&id=&tabla=contenido

KOMUNITATE ARRETARAKO ZERBITZUA

Tel.: 945 16 46 21

aruiz@vitoria-gasteiz.org

UDALAREN HAURTZARO ETA SENITARTE ZERBITZUA

Tel.: 945 16 13 79

Faxa: 945 16 13 61

infanciayfamilia@vitoria-gasteiz.org

Jose Erbina kalea zk.g.

01005 Vitoria-Gasteiz

ALDUNDIA:
ADINGABEEN ETA FAMILIAREN ARLOA
Tel.: 945 12 10 60
Faxa: 945 12 10 82
ifbsinfancia@araba.eus
Gamarrako atea 1, 4

http://www.araba.eus/cs/Satellite?language=eu_ES&pagename=IFBS%2FPPage%2FIFBS_home

BIZKAIA:

Bizkaiko Oinarrizko Gizarte Zerbitzuetarako esteka:
http://www.bizkaia.eus/home2/Temas/DetalleTema.asp?Tem_Codigo=3795&idioma=EU

Zerrenda erantsitako taulan

Bilboko Udaleko telefonoa:

J. NEGOCIADO DE PROTECCIÓN DE MENORES
ADINGABEKOAK BABESTEKO NEGOZIATUA
ÁREA DE ACCIÓN SOCIAL-GIZARTE EKINTZA ARLOA
AYUNTAMIENTO DE BILBAO-BILBOKO UDALA
proteccion.menores@bilbao.eus
Telefono-zenbakiak: 944 20 43 86/ 944 20 35 17/ 944 20 43 79

Bizkaiko Foru Aldundia

Bizkaiko Foru Aldundiko Haurren Zerbitzua
94 406 72 81 - 94 406 72 70
Faxa: 94 608 29 70 ume-infancia@bizkaia.eus

GIPUZKOA:

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak
<http://www.behagi.eus/eu/baliabideak/>

Zerrenda erantsitako taulan

Lurraldeko gizarte-zerbitzuak (8:00etatik 15:00etara):
Gipuzkoako Foru Aldundiko eskualde-taldeak Tel.:943 46 12 13
Faxa: 943 42 70 52
Helbide elektronikoa: ekia@ekiaip.com

Ordutegi horretatik kanpo:

GLUZ 943 48 38 49 , gluz_smus@donostia.org (Donostian sortzen diren gertakarietarako)
GLFZ 943 22 44 11, urgsociales@gipuzkoa.eus (Gipuzkoako beste udalerrri batzuetan sortzen diren gertakarietarako)

Donostiako Udaleko telefonoa:

Prebentzioa, Haurrak eta Familia Zerbitzua
Urdaneta kalea 13, 20006 DONOSTIA
Telefono-zenbakia: 943 48 14 00
Faxa: 943 48 14 14

ARABAKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerría	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Alegría-Dulantzi	Servicio Social de Base - Salvatierra Sur - Zona C	Consultorio Médico	945 42 08 34
Amurrio	Servicio Social de Base de Amurrio	Ayuntamiento; Plaza Juan Urrutia, s/n	945 89 11 61
Añana	Servicio Social de Base - Añana Oeste - Zona C	Plaza Don Miguel Díaz de Tuesta, s/n	945 35 10 55
Aramaio	Servicio Social de Base - Zuia B	Ayuntamiento de Aramaio	945 44 50 16
Armiñón	Servicio Social de Base - Añana Centro - Zona B	Real, 1	945 36 50 88
Arraia-Maeztu	Servicio Social de Base de Campezo	Ayuntamiento de Arraia-Maeztu	945 41 00 33
Arrazua-Ubarrundia	Servicio Social de Base - Zuia B	Ayuntamiento; Uribea, 24	945 29 90 63
Artziniega	Servicio Social de Base de Artziniega	Ayuntamiento viejo; Plaza Garay, s/n	945 39 66 32
Asparrena	Servicio Social de Base - Salvatierra Norte - Zona A	Herriko Enparantza, 1	945 31 45 42
Ayala	Servicio Social de Base de Ayala	Barrio La Iglesia, 1; (Respaldiza)	945 39 90 00
Ayala	Servicio Social de Base de Ayala, Luyando	Abajo, s/n	945 39 33 32
Baños de Ebro	Servicio Social de Base - Rioja Oeste - Zona C	Plaza del Ayuntamiento, s/n	941 60 94 24
Barrundia	Servicio Social de Base - Salvatierra Sur - Zona C	Plaza del Ayuntamiento, 1	945 31 70 06
Berantevilla	Servicio Social de Base - Añana Centro - Zona B	Mayor, 13	945 33 70 59
Bernedo	Servicio Social de Base de Campezo	Ayuntamiento; Plaza del Castillo, 1	945 37 80 41
Campezo	Servicio Social de Base de Campezo	Cuadrilla de Campezo - Carretera Vitoria-Estella, 7	945 40 54 24
Elburgo	Servicio Social de Base - Salvatierra sur - Zona C	Avenida de Burgelu, 17	945 42 07 13
Elciego	Servicio Social de Base - Rioja Oeste - Zona C	Ayuntamiento; Plaza Mayor, s/n	945 60 60 11
Elvillar	Servicio Social de Base - Rioja Centro - Zona B	Ayuntamiento; Plaza Santa María, 2	941 60 40 11
Iruña de Oca	Servicio Social de Base - Añana Este - Zona A	Centro Sociocultural; Milagros González, 1	945 36 15 36
Iruraiz-Gauna	Servicio Social de Base - Salvatierra Sur - Zona C	Azilu, s/n	945 30 09 91
Kripan	Servicio Social de Base - Rioja Este - Zona A	Plaza de Ayuntamiento (Edificio de Juntas), s/n	945 60 82 14
Kuartango	Servicio Social de Base - Añana Este - Zona A	Ayuntamiento; Plaza de España, s/n	945 36 28 45
Labastida	Servicio Social de Base - Rioja Oeste - Zona C	Ayuntamiento; Plaza de la Paz, s/n	945 33 18 18
Lagrán	Servicio Social de Base de Campezo	Portal del Cristo, s/n	945 37 80 59
Laguardia	Servicio Social de Base - Rioja Centro - Zona B	Plaza San Juan, 1 (Casa Fabulista Samaniego)	945 62 10 67
Lanciego	Servicio Social de Base - Rioja Este - Zona A	Ayuntamiento; Calvo Sotelo, 4	941 12 82 57
Lantarón	Servicio Social de Base - Añana Oeste - Zona C	Ayuntamiento, 2 (Comunión)	945 33 20 24
Lapuebla de Labarca	Servicio Social de Base - Rioja Centro - Zona B	Ayuntamiento; Plaza El Plano, s/n	945 62 72 00

ARABAKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Legutiano	Servicio Social de Base - Zuia B	Carmen, 6	945 45 50 11
Leza	Servicio Social de Base - Rioja Centro - Zona B	Lombilla Alta, s/n	945 60 50 21
Llodio	Servicios del Área de Bienestar Social de Llodio	Herriko Plaza, 8	944 03 48 40
Moreda de Alava	Servicio Social de Base - Rioja Este - Zona A	Centro médico; Las Cuevas, s/n	941 60 18 11
Navaridas	Servicio Social de Base - Rioja Centro - Zona B	Fabulista Samaniego, s/n	945 60 50 53
Okondo	Servicio Social de Base de Ayala	Ayuntamiento; Barrio Irabien, 2	945 89 80 23
Oyón-Oion	Servicio Social de Base - Rioja Este - Zona A	Edificio El Sindical; Fueros, 11	945 60 10 53
Peñacerrada-Urizaharra	Servicio Social de Base de Campezo	Ayuntamiento; Fray J. Martínez, s/n	945 36 70 04
Ribera Alta	Servicio Social de Base - Añana Centro - Zona B	Ayuntamiento; Barrio de la Estación, s/n (Pobes)	945 36 20 21
Ribera Baja	Servicio Social de Base - Añana Centro - Zona B	Plaza San Martín, 1 (Rivabellosa) Calle Parrales nº 8	945 35 51 16
Salvatierra	Central de la Cuadrilla de Salvatierra	Plaza Senda Langarika, 4 bajo	945 30 12 00
Salvatierra	Servicio Social de Base - Salvatierrra Centro	Ayuntamiento de Salvatierra; Zapatari, 15	945 31 23 28
Samaniego	Servicio Social de Base - Rioja Oeste - Zona C	Centro social y de salud; Ocharo, s/n	941 60 70 51
San Millán	Servicio Social de Base - Salvatierrra Norte - Zona A	Andía, 9 (Ordoñana)	945 30 04 72
Urkabustaiz	Servicio Social de Base - Zuia A	Plaza municipal, 2 (Izarra)	945 43 70 80
Valdegovía	Servicio Social de Base - Añana Oeste - Zona C	Oficina Comarcal Agraria; Camino Tuesta, s/n (Espejo)	945 35 13 18
Valle de Arana	Servicio Social de Base	Ayuntamiento; Carretera, s/n	945 40 60 06
Villabuena de Alava	Servicio Social de Base - Rioja Oeste - Zona C	Herrería, 8	945 62 33 81
Yécora	Servicio Social de Base - Rioja Este - Zona A	Ayuntamiento; La Iglesia, 2	945 60 12 55
Zalduondo	Servicio Social de Base - Salvatierrra Norte - Zona A	Ayuntamiento	945 31 45 34
Zambrana	Servicio Social de Base - Añana Centro - Zona B	Ayuntamiento, 2	945 33 70 14
Zigoitia	Servicio Social de Base - Zuia A	Udal Plaza,1 (Gopegi)	945 46 40 41
Zuia	Servicio Social de Base - Zuia A	Plaza del Ayuntamiento, 1-bajo (Murgia)	945 43 00 05

BIZKAIKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Zeanuri	Unidad social de base de Zeanuri	CI Plaza s/n, bajo	946311717
Igorre	Unidad social de base de Igorre	CI Elexalde nº 1	946311717
Bedia	Unidad social de base de Bedia	CI Elexalde nº 1, bajo	946311717
Arantzazu	Unidad social de base de Arantzazu	Ba Zelaia nº 1, bajo	946311717
Artea	Unidad social de base de Artea	Ba Plaza nº 1, bajo	946311717
Ubide	Unidad social de base de Ubide	Ba Jon Deuna, s/n-bj	946311717
Dima	Unidad social de base de Dima	Ba Ugarana nº 1, bajo	946311717
Areatza	Unidad social de base de Areatza	PI Gudarien nº 7, bajo	946311717
Lemoa	Unidad social de base de Lemoa	CI Arraibi nº 1, bajo	946313005
Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena	Unidad social de base de Abanto y Ciervana	Av El Minero nº2	946362000 ext 103
Ajangiz	Ajangizko oinarrizko gizarte zerbitzu unitatea	Ba Mendieta auzoa zg	94 6251913
Alonsotegi	Unidad social de base de Alonsotegi	PI Doctor Madinabeitia, 1 -bj	944860141
Amorebieta-Etxano	Unidad social de base de Amorebieta	CI Nafarroa s/n	946300190
Arakaldo	Unidad social de base de Arakaldo	Ba Elexalde nº 3	94 6721353
Areatza	Ayuntamiento de Areatza-servicios sociales	PI Gudarien, 7 -bj	946739010
Arrankudiaga	Unidad social de base de Arrankudiaga	Ba Arene nº 1	94 6481800
Arrigorriaga	Unidad social de base de Arrigorriaga	Ps Urgoiti nº55	944020205
Balmaseda	Servicio social de base	CI Avila Calzada 2	946102491
Barakaldo	Unidad social de base de Zuazo	CI La Florida, 14-16	944789511
Barakaldo	Uts de base juntas generales	CI Juntas Generales,3	944789603
Barakaldo	Unidad social de base de San Vicente	CI Elexpuru, 4	944789635
Barakaldo	Unidad social de base de Beurko	CI Zaballa,3 bis	944789616
Barakaldo	Unidad social de base de Cruces	CI Balejo, 4(casa cultura)	944789488
Barakaldo	Unidad social de base de Retuerto	CI Retuerto, 8 -bj	944999158
Barakaldo	Uts de base Bidegorri	CI Dolores Ibaruri letra d	944789627
Barakaldo	Uts de base Poligono	CI La Paz 27, bajo	944789631
Basauri	Unidad social de base de Basauri	CI Bidearte, 10	944666348

BIZKAIKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Bilbao	Unidad social de base de Uribarri-Zurbaran	Cl Castaños, 11 2º	944205960
Bilbao	Unidad social de base Centro-Indautxu	Po Uribitarte 10	944242806/944230866
Bilbao	Unidad social de base de Otxarkoaga-Txurdinaga	Cl Zizeruene 4 1º	944732365
Bilbao	Unidad social de base de Irala-San Adrián	Cl Jaro de aArane,s/n-Centro Cívico	944210205-944219629
Bilbao	Unidad social de base de Santutxu-Bolueta	Cl Circo Amater Club Deportivo n.2bj	944734745
Bilbao	Unidad social de Basurto-Altamira	Cl Zankoeta, 1	944205058/944205057
Bilbao	Unidad social de base del Casco Viejo	Cl Pelota, 10 -2.	944156900
Bilbao	Unidad social de base de Deusto-San Ignacio	Cl Lehendakari Agirre 42	944477654/944477600
Bilbao	Unidad social de base de San Francisco-La Peña	Cl Conde Mirasol, 2	944168133-944168806
Bilbao	Unidad social de base de Rekalde-Peñascal	Travesía de Altube, 6	944105152
Bilbao	Unidad social de base de Zorroza	Cl Hermogenes rojo,1	944995633
Ea	Mancomunidad de servicios sociales	PI Donibane Enparantza, 2 -bj	946275227
Erandio	Unidad social de base de Erandio	PI Irailaren 23a, plaza n. 1	944890145
Etxebarri	Unidad social de base de Etxebarri	Cl Santa Ana, 1-bj	944404225
Galdakao	Unidad social de base de Galdakao	Cl Pontzi Zabala, 3 a	944010500-944010545
Gatika	Unidad social de base de Gatika	Ba Garai,1	946151201
Getxo	Unidad social de base de Algorta-Neguri	Cl Urgull s/n 1ª planta	944660101
Getxo	Unidad social de base de Romo y Las Arenas	Cl Monte Gorbea 10(esq.gobelaurre)	944660153
Getxo	Unidad social de base de Andra Mari	Cl Puerto de Orduña, 16	944660130
Leioa	Unidad social de base de Leioa	Av Sabino Arana, 82 -bi	944010957
Lekeitio	Unidad social de base de Lekeitio	Cl Gamarra kalea, 1	946034100
Mallabia	Unidad social de base de Mallabia	Cl Arteiz kalea, 4	943171461-943170327
Orduña-Orduña	Unidad social de base de Orduña	PI Foru plaza, 1	945383003
Orozko	Unidad social de base de Orozko	PI Zubiaur nº 3	94 6339633
Ortuella	Ayuntamiento de Ortuella-servicios sociales	Av El Minero, 7	946321035
Ortuella	Servicio de prevención de drogodependencias	Av El Minero, 7	946321035
Ortuella	Unidad social de base de Ortuella	Av El Minero, 7	946321035
Portugalete	Unidad social de base de Portugalete	PI El Solar, s/n-1	944729212
Santurtzi	Unidad social de base de Santurtzi	Cl Sabino Arana,3 (ant. Ed. Nautica)	944205832/944205808
Sestao	Unidad social de base 1 de Sestao	Al Las Llanas nº 4, 2º (edif.castaños)	94 4729039
Sestao	Unidad social de base 2 de Sestao	Cl Los Baños nº 53, bajo	94 4961618
Ugao-Miraballes	Unidad social de base de Ugao-Miraballes	PI Herriaren Enparantza s/n	94 6322154

BIZKAIKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Zaratamo	Unidad social de base de Zaratamo	Ba Arkotxa, 66	944566000
Zierbena	Unidad social de base de Zierbena	Ba San Román, 6 b	946366007
Valle de Trapaga-Trapagaran	Unidad social de base del Valle de Trapaga	CI Zuberoa, 10 -bj	944862250
Bermeo	Bermeoko oinarrizko gizarte zerbitzua	CI Areilza kalea, 4	946179160
Berriz	Berrizko udala- gizarte zerbitzuak	CI Iturriza 51	946824525
Iurreta	Unidad social de base de Iurreta	PI Aita San Miguel 4	946200342
Mañaria	Unidad social de base de Mañaria	CI Ebaristo Bustinza Kirikiño nº 12	946818998
Atxondo	Unidad social de base de Atxondo	PI Los Fueros nº 1	946821009
Otxandio	Unidad social de base de Otxandio	PI Nagusia nº 1	945450020
Durango	Unidad social de base de Durango	CI Bruno Mauricio Zabala nº 9	946200492
Elorrio	Unidad social de base de Elorrio	PI Gernikako Arbola nº 4	946582712
Izurtza	Unidad social de base de Izurtza	Ba Elizalde nº 20	946813548
Zaldibar	Unidad social de base de Zaldibar	PI Diputacion nº 1	946827016
Abadiño	Unidad social de base de Abadiño	PI San Trokaz nº 1	946215530
Trucios-turtzioz	Unidad social de base de Trucios	Ba La Iglesia s/n, bajo	946809040
Gordexola	Unidad social de base de Gordexola	PI El Molinar	946798002
Lanestosa	Unidad social de base de Lanestosa	CI Manuel Sainz de Rozas s/n	946806116
Karrantza Harana/Valle de Carranza	Unidad social de base de Carranza	PI Concha s/n	946806012
Sopuerta	Unidad social de base de Sopuerta	Ba Mercadillo nº 48	946504052
Galdames	Unidad social de base de Galdames	Ba San Pedro nº 6	946104930
Artzentales	Unidad social de base de Arcentales	Ba San Miguel	946809059
Zalla	Unidad social de base de Zalla	PI Kosme Bibanko nº 2	946391518
Güeñes	Unidad social de base de Gueñes	CI Enkarterri nº 5	946690877
Gizaburuaga	Unidad social de base de Gizaburuaga	CI Eleizaldea-Eguen 3	946842963
Ziortza-Bolibar	Unidad social de base de Ziortza-Bolibar	CI Domingo Ugartetxea, 3	944597615
Ispaster	Unidad social de base de Ispaster	CI Elejalde, s/n-bj	946842999
Markina-Xemein	Servicio de asesoria juridica a la mujer	CI Xemein etorbidea 13	946848558
Markina-Xemein	Unidad social de base de Markina-Xemein	CI Zear Kalea, 2	946169027

BIZKAIKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Ondarroa	Unidad social de base de Ondarroa	PI Kanttoipe 3	946833671
Lekeitio	Unidad social de base de Lekeitio	CI Gamarra enparantza, 1	946034100
Berriatua	Unidad social de base de Berriatua	PI Herriko plaza, 1	946137030
Etxebarria	Unidad social de base de Etxebarria	PI Peñanekua plaza, 1	946167678
Derio	Unidad social de base de Derio	CI Txorierri etorbidea 9 bajo	944542243
Loiu	Unidad social de base de Loiu	PI Herriko enparantza nº 1, bajo	944712485
Lezama	Unidad social de base de Lezama	Ba Aretxalde nº 1, 2º	944556007
Larrabetzu	Unidad social de base de Larrabetzu	PI Askatasun emparantza, 1 - 1º	944557027
Zamudio	Unidad social de base de Zamudio	PI Sabino Arana plaza, 1	944060999
Sondika	Unidad social de base de Sondika	Cm Gorondagane bidea, 1	944533889
Plentzia	Unidad social de base de Plentzia	PI Astillero, s/n-bj	946128400
Sopelana	Unidad social de base de Sopelana	CI Gatzarriñe, 4	946762674
Lemoiz	Unidad social de base de Lemoiz	Ba Urizar, 56	946879009
Gorliz	Unidad social de base de Gorliz	PI De La Iglesia, s/n	946770193
Barrika	Unidad social de base de Barrika	Cm Udaletxeko bidea, 6. Elexalde	946771062
Urduliz	Unidad social de base de Urduliz	CI Aita Gotzon, 1	946764268
Berango	Unidad social de base de Berango	Ba Elexalde 3	946680008
Mungia	Unidad social de base del consorcio Mugialde de S. S.	CI Aita Elorriaga, 4 bajo	946155551
Gernika-Lumo	Unidad social de base de la mancomunidad de S.S. de Busturialde	CI Alhondiga nº 6, bajo	946255122/23
Maruri-Jatabe	Servicio social de base del ayto de Maruri-Jatabe	Ba Erdigune 68	946742253
Muskiz	Unidad social de base de Muskiz	Ba San Juan, 2 -bj	946706000/9936
Zeberio	Unidad social de base de Zeberio	Ba Zubialde nº 10	946481079

GIPIZKOAKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Abaltzisketa	Servicio social de base de Abaltzisketa	San Juan Enparantza z/g	943652900
Aia	Servicio social de base de Aia	Gozategi Enparantza, 1behea	943131144
Aizarnazabal	Servicio social de base de Aizarnazabal	Herriko Plaza, 1 behea	943897053
Albiztur	Servicio social de base de Albiztur	Simón Labaien Enparantza,	943654426
Alegia	Servicio social de base de Alegia	Enparantza Nagusia, z/g	943654768
Alkiza	Servicio social de base de Alkiza	San Martin Plaza, z/g	943693930
Altzaga	Servicio social de base de Altzaga	Altzagako bidea, 11	943880739
Altzo	Servicio social de base de Altzo	Altzo Muo, 73	943652413
Amezketeta	Servicio social de base de Amezketeta	Fernando Amezketarren Plaza, z/g	943653189
Andoain	Servicio social de base de Andoain	Pío Baroja kalea 1 B	943304343
Anoeta	Servicio social de base de Anoeta	Herriko Plaza, z/g,	943651200
Antzuola	Servicio social de base de Antzuola	Herriko Plaza, 8	943787195
Arama	Servicio social de base de Arama	Aramako Plaza z/g	943880357
Aretxabaleta	Servicio social de base de Aretxabaleta	C/ Otalora, 1-behea	943711862
Arrasate/Mondragón	Servicio social de base de Arrasate/Mondragón	Txaeta Kalea, 3-behea	943252007
Asteasu	Servicio social de base de Asteasu	Lege Zaharren enparantza, z/g	943693309
Astigarraga	Servicio social de base de Astigarraga	Foru Enparantza, 13	943335232
Ataun	Servicio social de base de Ataun	San Martin Auzoa, z/g	943180011
Azkoitia	Servicio social de base de Azkoitia	Herriko Enparantza, z/g	943857174
Azpeitia	Servicio social de base de Azpeitia	Plaza Nagusia, 5	943157192
Baliarrain	Servicio social de base de Baliarrain	Andramari Zeruratzearen enparantza z/g	943889003
Beasain	Servicio social de base de Beasain	Loinazko San Martin Plaza 1	943028075
Beizama	Servicio social de base de Beizama	Beizama Bildua, 1	943816338
Belauntza	Servicio social de base de Belautza	Hiruburu, 14	943682228
Berastegi	Servicio social de base de Berastegi	Hirigun Sakabanatua, 4-b	943683620
Bergara	Servicio social de base de Bergara	San Martin Agirre plaza, 1-behea	943779165
Berrobi	Servicio social de base de Berrobi	Jose M ^a Goikoetxea, 28	943683085
Bidania-Goiatz	Servicio social de base de Bidegoian	Nu Bidania, 2-bj	943681128
Deba	Servicio social de base de Deba	Portu, 1,	943192933
Donostia-San Sebastián	CSS 2: Amara Nuevo, Loiola, Martutene	Morlans eraikina. Errondo biribilgunea, z/g	943452720
Donostia-San Sebastián	CSS 5: Antiguu, Ibaeta, Igeldo, Añorga, Aiete, Zubieta	Jose Goikoa, 4	943210032

GIPUZKOAKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerría	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Donostia-San Sebastián	CSS 8: Bidebieta-Herrera	Serapio Mujika, 19	943390079
Donostia-San Sebastián	CSS 4: Gros, Egia	Zuhaizti plaza, 1	943327770
Donostia-San Sebastián	CSS 7: Intxaurreondo	Zarategi pasealekua, 80	943321688
Donostia-San Sebastián	CSS 3: Larratxo, Alza	Larratxo pasealekua, 22	943390621
Donostia-San Sebastián	CSS 1: Parte Vieja, Centro, Amara Viejo	Konstituzio Plaza, 6	943481556
Eibar	Servicio social de base de Eibar	Bista-Eder, n.º 10-4.º	943708440
Elduain	Servicio social de base de Elduain	Hirigunea, 1-bj	943683121
Elgeta	Servicio social de base de Elgeta	Mendizaleen plaza, 1	943768022
Elgoibar	Servicio social de base de Elgoibar	Foruen Enparantza, 1	943741008
Errenteria	Servicio social de base de Errenteria	C/ Santa Clara, 18-behea	943449604
Errezil	Servicio social de base de Errezil	Enparantza, z/g	943812989
Eskoriatza	Servicio social de base de Eskoriatza	Fernando Eskoriatza plaza, 1	943713136
Ezkio-Itsaso	Servicio social de base de Ezkio-Itsaso	Anduaga Etxea	943721303
Gabiria	Servicio social de base de Gabiria	Herriko plaza z/g	943880734
Gaintza	Servicio social de base de Gaintza	Herriko Plaza z/g	943882000
Gaztelu	Servicio social de base de Gaztelu	Kontseju 1	943675897
Getaria	Servicio social de base de Getaria	Gudarien Enparantza, 1-bj	943896024
Hernani	Servicio social de base de Hernani	Sandiusterri kalea 1	943557854
Hernialde	Servicio social de base de Hernialde	Pl. Santa Cruz Apaiza, 1-bj	943654494
Hondarribia	Servicio social de base de Hondarribia	Pampinot, 12-14, beheko solairua	943645475
Ibarra	Servicio social de base de Ibarra	San Bartolomé, 2	943670415
Idiazabal	Servicio social de base de Idiazabal	Plaza Nagusia, 3	943187164
Ikaztegieta	Servicio social de base de Ikaztegieta	Herriko plaza, 1	943653329
Irun	Servicio social de base de Irun	Urdanibia plaza, 6,	943505358
Irura	Servicio social de base de Irura	Plaza San Miguel, 1-bj	943691333
Itsasondo	Servicio social de base de Itsasondo	Nagusia, 24	943881170
Larraul	Servicio social de base de Larraul	Núcleo Larraul, s/n	943693930
Lasarte-Oria	Servicio social de base de Lasarte-Oria	Villa Mirentxu, Donosti Etorbidea, 3	943376179
Lazkao	Servicio social de base de Lazkao	Euskadi enparantza, 1	943088080
Leaburu	Servicio social de base de Leaburu	Urrope Plaza, 3	943675931
Legazpi	Servicio social de base de Legazpi	Euskal Herria Enparantza, 1	943737030

GIPUZKOAKO OINARRIZKO UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Udalerrria	Erakundea	Helbidea	Telefonoa
Legorreta	Servicio social de base de Legorreta	Kale Nagusia, 12	943085290
Leintz-Gatzaga	Servicio social de base de Leintz-Gatzaga	San Miguel Plaza, z/g	943714746
Lezo	Servicio social de base de Lezo	Gurutze Santuaren plaza, z/g	943521094
Lizartza	Servicio social de base de Lizartza	Askatasunaren Plaza, 1	943670700
Mendaro	Servicio social de base de Mendaro	Herriko Enparantza, 1,	943033282
Mutiloa	Servicio social de base de Mutiloa	Herriko Plaza, 3	943800450
Mutriku	Servicio social de base de Mutriku	Txurruka Plaza, z/g	943195081
Oiartzun	Servicio social de base de Oiartzun	Doneztebeko enparantza, 1	943490552
Olaberria	Servicio social de base de Olaberria	San Joan Plaza, 1	943881434
Oñati	Servicio social de base de Oñati	Bidebarrieta, 10-13	943037700
Ordizia	Servicio social de base de Ordizia	Nicolás Lekuona Plaza, 2	943805610
Orendain	Servicio social de base de Orendain	Errosario Enparantza, z/g	943654064
Orexa	Servicio social de base de Orexa	Errebote Plaza, 2	943682228
Orio	Servicio social de base de Orio	Aritzaga, 15	943830346
Ormaiztegi	Servicio social de base de Ormaiztegi	Muxika Egurastokia, 1	943882660
Pasaia	Servicio social de base de Pasaia	Euskadi Etorbidea, 27-behea	943004320
Segura	Servicio social de base de Segura	C/ Lardizabal, 5, behea	943801006
Soraluze-Pl. de las Armas	Servicio social de base de Soraluze-Pl. de las Armas	C/ Santa Ana, 1-behea	943753043
Tolosa	Servicio social de base de Tolosa	Plaza zaharra 6 A	943697460
Urnieta	Servicio social de base de Urnieta	San Juan Plaza, 5,	943008349
Urretxu	Servicio social de base de Urretxu	C/ Iparragirre, 20-behea,	943038083
Usurbil	Servicio social de base de Usurbil	Kale Nagusia, 43-behea	943371951
Villabona	Servicio social de base de Villabona	Errebote Plaza, z/g	943693925
Zaldibia	Servicio social de base de Zaldibia	C/ Santa Fe, 18	943882000
Zarautz	Servicio social de base de Zarautz	C/ Zigordia, 33	943005111
Zegama	Servicio social de base de Zegama	Jose Maiora Plaza	943801351
Zerain	Servicio social de base de Zerain	Udaletxea,	943801724
Zestoa	Servicio social de base de Zestoa	Foru Plaza, 1	943147132
Zizurkil	Servicio social de base de Zizurkil	Muñoa Kalea, 36-bajo	943693930
Zumaia	Servicio social de base de Zumaia	Aizkorri, 4	943862200
Zumarraga	Servicio social de base de Zumarraga	Euskadi Plaza, 1	943729155

IV. ERANSKINA: ZUZENBIDE-ESPARRUA

NAZIOARTEKO ESPARRUA

Haurren Eskubideen Aldarrikapena, Nazio Batuen Erakundeko Batzar Nagusiarena. 1959.

1989ko azaroaren 20ko Haurren Eskubideei Buruzko Nazio Batuen Hitzarmena, Nazio Batuen Batzar Nagusiak 44/25 Ebazpenean hartua eta Espainiako Estatuak 1990eko abenduaren 31n berretsia.

Haurren Eskubideen Europako Gutuna (1992ko irailaren 21eko EEAO, C 241 zenbakia).

Haurrak Sexu Esplotaziotik eta Abusutik Babesteko Europako Kontseiluaren Hitzarmena; Lanzarote, 2007-10-25. 2010eko azaroaren 12ko BOEn (274. zk.) argitaratutako berrespen-tresna.

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2010/0064 Zuzentaraua (COD), sexu-abusuen, haurren sexu-esplotazioaren eta haur-pornografiaren aurkakoa.

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren baterako Adierazpena, adingabeak helburu sexualekin engainatzeari buruzkoa (2011-10-27ko Europako Erkidegoen Aldizkari Ofiziala). Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko urriaren 25eko 2012/29/EB Zuzentzarautik hartua; horrek gutxieneko arauak ezartzen ditu delituen biktimen eskubideen, laguntzaren eta babesaren gainean, eta Kontseiluaren 2001/220/JAI esparru-erabakia ordeztzen du.

ESTATU-MAILAKO ESPARRUA

1978ko Espainiako Konstituzioa. Erreferentziak:

- 10.1. art. Gizabanakoaren duintasuna, hari datxezkion eskubide bortxaezinak, nortasunaren garapen askea, eta legeei eta gainerakoen eskubideei zor zaien begirunea.
- 15. art. Bizitza eta osotasun fisiko nahiz moralerako eskubidea.
- 18. art. Ohorerako, norberaren eta familiaren intimitaterako, eta bakoitzaren irudirako eskubidea.
- 24.1. art. Epaile eta auzitegien babes eragingarria lortzeko eskubidea.
- 27. art. Hezkuntzarako eskubidea.
- 39.1. eta 2. art. Botere publikoek familiaren babes sozial, ekonomiko eta juridikoa ziurtatzen dituzte, baita seme-aleben babesa ere.
- 39.3. art. Gurasoek era guztietako laguntzak eskaini behar dizkiete seme-alabei, nahiz ezkontzakoak nahiz ezkontzatik kanpokoak izan, haien adingabetasunean zehar eta lege-agindu bidezko diren beste kasuetan ere bai.
- 39.4. art. Haurren eskubideak zaintzeko konpromisoa: “Umeez nazioarteko itunetan ezarritako babesa izango dute, itunok haien eskubideak zaintzen dituzten neurrian”.

1889ko uztailaren 24ko Errege Dekretua (“Kode Zibila”).

10/1995 Lege Organikoa, azaroaren 23koa, Zigor Kodeari buruzkoa. Erreferentziak:

- Zigor-esparruak, adingabeen erasotzaileentzako zigorrak ezartzeaz gain, biktimak babesteko mekanismoak ere zehazten ditu.
- Adingabeenganako tratu txarrekin lotura duten delitu ohikoenak:
 - 173.2. art. Ohiko tratu txarrak familia-eremuan.
 - 138-142. art. Homizidioa eta erailketa.
 - 153. eta 147-151 art. Delitu izan daitezkeen lesioak.

- 208-210 art. Irainak.
- 169. eta 171. art. Mehatxuak.
- 172. art. Derrigortzeak.
- 177 bis art. Salerosketa-delituak.
- **Sexu-askatasun eta sexu-ukigabetasunaren aurkako delituak:**
 - 178-180 art. Sexu-erasoak.
 - 181-183 art. Sexu-abusuak.
 - 184. art. Sexu-jazarpena
 - 185. eta 186. art. Erakuts-zalekeria eta sexu-zirikatzea.
 - 187-190 art. Adingabeen prostituzioari eta ustelkeriari buruzko delituak. Baimenik gabeko sexu-abusutzat jotzen dira hamahiru urtez azpikoei jasanarazten zaizkienak, adingabeek horretarako baimena ematen duten edo ez kontuan izan gabe.
 - 226. art. Familia-abandonua.

Errege Dekretua, 1882ko irailaren 14koa, Prozedura Kriminalaren Legea onesten duena.

Erreferentziak:

- Delituzko egintza bat salatzeke betebeharra; oro har, 259. eta 264. artikuluetan zehaztutakoa, eta berariaz profesionalentzat 262. artikuluan.

1/2000 Legea, urtarrilaren 7koa, Prozedura Zibilari buruzkoa.

19/1994 Lege Organikoa, abenduaren 23koa, Auzi Kriminaletan Lekukoak eta Perituak Babestekoa.

1/1996 Lege Organikoa, urtarrilaren 15ekoa, Adingabeen Babes Juridikoari buruzkoa; lege horrek partzialki aldatzen ditu Kode Zibila eta uztailaren 28ko 26/2015 Legeak (haurrak eta nerabeak babesteko sistema aldatzen duena) eguneratutako Prozedura Zibilari buruzko Legea (uztailaren 29ko BOE).

- 2. artikulua. Adingabearen interes gorenari:
 - 2.1. artikulua adingabearen interes gorenari definitzen du: “Adingabe orok dauka bere interes gorenari baloratua eta eragiten dioten ekintza eta erabaki guztietan lehentasunezko hartua izateko eskubidea, esparru publiko nahiz pribatua. Lege hau eta dagozkion gainerako arauak aplikatzean, baita erakunde publiko nahiz pribatuek, epaitegiek edo organo legegileek adingabeen arloan hartzen dituzten neurrietan ere, lehentasuna emango zaio adingabeen interes gorenari, tartean egon daitekeen beste edozein legezko interesen gainetik. Adingabeen jarduteko gaitasunari ezarritako mugak murriztaile gisa interpretatuko dira; betiere, adingabearen interes gorenari babeste aldera.”
- 13. artikulua. Herritarren betebeharrak eta erreserba-betebeharra.
 - 13.1 artikulua honela dio: “Pertsona edo agintaritzak orok betebeharra dauka, eta bereziki beren lanbide edo zereginagatik adingabeen arriskuak edo babesgabeziak antzeman ditzaketenek, agintaritzei edo gertueneko eragileei jakinarazteko, baita behar izan dezakeen berehalako laguntza emateko ere.”
- 18. artikulua. Babesgabezia-egoerarako jarduketak.
 - 18. 2 artikuluan definituta dator babesgabezia-egoera: “Kode Zibileko 172. artikuluan eta hurrengoetan ezarritakoaren arabera, babesgabezia-egoeratzat hartzen da adingabeak zaintzeko legeak ezarritako babes-betebeharrak ez betetzea edo oker egitea, eta, ondorioz, adingabeak laguntza moral nahiz materialik gabe geratzea.”

15/1999 Lege Organikoa, abenduaren 13koa, Izaera Pertsonaleko Datuak Babesteari buruzkoa (DBLO).

1720/2007 Errege Dekretua, abenduaren 21ekoa, Izaera Pertsonaleko Datuak Babesteari buruzko Lege Organikoa (abenduaren 13ko 15/1999) **garatzen duen araudia** onartzen duena (2008-01-19ko BOE).

41/2002 Oinarrizko Legea, azaroaren 14koa, Pazientearen autonomia eta informazio eta dokumentazio klinikoaren arloko eskubide eta betebeharrak arautzen dituen (2015-09-22an bateratutako testua).

27/2003 Legea, uztailaren 31koa, Etxeko indarkeriaren biktimak babesteko agindua arautzen duena.

1/2004 Lege Organikoa, abenduaren 28koa, Genero-indarkeriaren aurkako babes integraleko neurriei buruzkoa. (2015-10-05an bateratutako testua).

5/2000 Lege Organikoa, urtarrilaren 12koa, Adingabeen erantzukizun penala arautzekoa. (2000-01-13ko BOE) (2012-12-28an bateratutako testua). Aldaketa: 8/2006 Lege Organikoa, abenduaren 4koa. (2006-12-05eko BOE). Erreferentziak:

- Erasotzaileak hamalau eta hemezortzi urte artean dituenean aplikatu behar da. Hamalau urtetik behera baditu, ez zaio zigorrik ezartzen.

EAEko ARAUDIA

3/2005 Legea, otsailaren 18koa, Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babestekoa (HNL; 2005-03-30eko EHAA) Aldaketa: **3/2009 Legea**, abenduaren 23koa, Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko Legea aldatzekoa (2009-12-31ko EHAA).

201/2008 Dekretua, abenduaren 2koa, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubide eta betebeharrari buruzkoa (2008-12-16ko EHAA).

230/2011 DEKRETUA, azaroaren 8koa, Euskal Autonomia Erkidegoan haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko udaleko eta lurraldeko gizarte-zerbitzuetan **arrisku-egoeren larritasuna balioesteko tresna (BALORA) onesten duena** (2011-12-12ko EHAA).